

สรุปข่าวประจำวัน ที่ 18-24 มีนาคม 2569

พาณิชย์ เผยสงครามตะวันออกกลาง จุดส่งออกตลาดข้าวตะวันออกกลางชะงัก

กรมการค้าต่างประเทศ เผยการสู้รบระหว่างสหรัฐฯ กับอิสราเอล - อิหร่าน ปิดช่องแคบฮอร์มุซ กระทบพลังงาน ขนส่ง ค่าระวางเรือ กระทบส่งออกข้าวไปยังตลาดตะวันออกกลาง โดยเฉพาะอิรักซึ่งเป็นตลาดใหญ่ไทย ยอดสั่งซื้อหาย หวั่นกระทบเป้าส่งออกข้าวทั้งปี ขณะที่ 2 เดือนแรกปี 2569 ส่งออกข้าว 1.15 ล้านตัน

นางอารดา เพ็ชรทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า กรมได้ติดตามสถานการณ์การสู้รบระหว่างสหรัฐฯ กับอิสราเอล-อิหร่าน อย่างใกล้ชิด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นจุดยุทธศาสตร์ของเส้นทางเดินเรือสำคัญของโลก โดยเฉพาะบริเวณช่องแคบฮอร์มุซและทะเลแดง อีกทั้งความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อต้นทุนค่าขนส่ง ต้นทุนพลังงานราคาน้ำมัน ค่าระวางเรือ รวมถึงค่าประกันภัย ที่ปรับสูงขึ้น

โดยค่าระวางเรือมีการปรับอัตราค่าระวางเรือช่วงวันที่ 15-30 มีนาคม อัตราปรับขึ้นกว่า 40% โดยสายการบินเรืออ้างว่าค่าธรรมเนียมพิเศษและต้นทุนน้ำมันที่เพิ่มขึ้น และกระทบต่อเส้นทางและระยะเวลาการขนส่งสินค้า ทำให้ผู้นำเข้าบางส่วนชะลอการสั่งซื้อเพื่อรอประเมินสถานการณ์

สถานการณ์ดังกล่าวกระทบต่อการส่งออกข้าวไปยังตลาดสำคัญของไทย โดยเฉพาะตลาดตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดใหญ่อันดับ 3 ของไทย ซึ่งแต่ละปีไทยส่งออกข้าวไปตะวันออกกลางต่อปีประมาณ 1.34 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 2 หมื่นล้านบาท เฉพาะตลาดอิรักมีสัดส่วนการนำเข้าถึง 75% สูงสุดในตะวันออกกลาง รองมาเป็นเยเมน ซาอุดี อิหร่าน และอื่นๆ โดยขณะนี้การส่งออกข้าวไปยังอิรักหยุดชะงักจากที่ 2 เดือนแรกของปี 69 (ม.ค.-ก.พ.) ส่งได้ 9.2 ล้านตัน ลดลง 52.58 % เมื่อเทียบช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ส่วนประเทศที่เหลือเจอปัญหาเส้นทางและระยะเวลาขนส่งทำให้ผู้นำเข้าบางส่วนชะลอการสั่งซื้อเพื่อรอประเมินสถานการณ์ ซึ่งเราก็ไม่สามารถคาดเดาได้ว่า จะมีการสั่งซื้ออีกหรือไม่

นางอารดา กล่าวว่า อย่างไรก็ตาม หากสถานการณ์ในตะวันออกกลางยืดเยื้อและเดินเรือผ่านช่องแคบฮอร์มุซยังเป็นปัญหายืดเยื้อ อาจกระทบต่อเป้าหมายการส่งออกข้าวไทยทั้งปี 2569 ตั้งไว้ 7 ล้านตัน จะหายไปประมาณ 1 ล้านตันจากยอดส่งออกไปตะวันออกกลางชะงัก

“กรมคงเดินหน้าเปิดเกมสู้รุกทั้งการรักษาตลาดหลัก ควบคู่กับการขยายตลาดศักยภาพใหม่ การผลักดันข้าวคุณภาพสูงและข้าวมูลค่าเพิ่ม โดยเตรียมเข้าไปเพิ่มตลาดในแอฟริกาทดแทนตลาดตะวันออกกลางได้บางส่วน”

นางอารดา กล่าว

ขณะที่การส่งออกไปสหรัฐฯ ช่วง 2 เดือน ก็ลดลงเช่นกันถึง 25.16% ส่งออกได้เพียง 116,000 ตัน เพราะความไม่แน่นอนของภาษีสหรัฐฯ ทำให้คู่ค้าชะลอคู่สถานการณ์ แต่เมื่อศาลสูงสุดสั่งให้การเก็บภาษีตอบโต้ 19% เป็นโมฆะ และกลับมาเก็บภาษีที่ 10% ทำให้คำสั่งซื้อน่าจะกลับมา แต่กลับมาเกิดการสู้รบในตะวันออกกลางซ้ำเติมอีก จึงต้องรอดูว่า คำสั่งซื้อจากสหรัฐฯ จากกลับมาหรือไม่ ประกอบกับ หากสงครามตะวันออกกลางยังยืดเยื้อไปอีก

หลายเดือน อาจทำให้การส่งออกข้าวไทยในปีนี้อาจพลาดเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ 7 ล้านตัน แต่กรมจะพยายามช่วยเหลือผู้ส่งออกหาเส้นทางส่งออกอื่นๆ แทน แต่ยังไม่รู้จะคุ้มค่าหรือไม่

ส่วนการเจรจาจีทูจีขายข้าวไทยให้จีน นั้น ในล็อตแรก 4 หมื่นตัน ทางจีนทยอยส่งเรือมาขนส่งสินค้า ซึ่งกำหนดส่งครบในเดือนมีนาคม จากนั้นกลางเดือนเมษายนจะเพิ่มเจรจาจีทูจีขายข้าวให้จีนอีก 5-6 หมื่นตันกับ COFCO รัฐบาลจีน ซึ่งยอมรับว่าปัญหาตอนนี้คือกังวลเรื่องต้นทุนสูงขึ้นทุกด้าน แม้ราคาข้าวในประเทศยังทรงตัว วันนี้ราคาข้าวขาว 5%ไทยอยู่ที่ 360 ดอลลาร์ต่อตัน สูงกว่าเวียดนาม อินเดียและปากีสถานเล็กน้อย

สำหรับ ช่วง 2 เดือนแรกปี 2569 ไทยส่งออกข้าวได้ประมาณ 1.153 ล้านตัน ลดลง 4.16 % มีมูลค่ากว่า 651 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 20,200 ล้านบาท) ลดลง 15.45% ซึ่งเหตุทำให้ปริมาณและราคาข้าวต่ำลง เนื่องจากสต็อกตลาดโลกอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้การแข่งขันด้านราคารุนแรงมากขึ้น รวมถึงนโยบายจำกัดการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้าสำคัญ เช่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ สำหรับค่าเงินบาทที่ปัจจุบันแม้เริ่มอ่อนค่าลง แต่ยังถือว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างแข็งค่า ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาส่งออกข้าวไทย

นางอารดา กล่าวว่า สำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยนั้น เมื่อเร็วๆ นี้ ไทยเพิ่งจะส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้กับซาอุดีอาระเบีย แม้ได้รับผลกระทบจากเส้นทางการขนส่งอยู่บ้าง จากปัญหาการสู้รบในตะวันออกกลาง แต่กรมก็ได้ร่วมกับผู้ส่งออก และผู้นำเข้า ช่วยกันแก้ปัญหา เปลี่ยนเส้นทางขนส่ง จนสามารถส่งมอบให้กับซาอุดีอาระเบียได้ และแม้จะมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก แต่ทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้าก็ยอมรับภาระที่เพิ่มขึ้นร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ซาอุฯยังคงยืนยันจะนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากไทยอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ช่วง 2 เดือนปี 69 ไทยส่งออกมันอัดเม็ด 70,000 ตัน มูลค่า 419.50 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นถึง 133.33% และ 132.87% ตามลำดับ ขณะที่ ภาพรวมการส่งออกมัน อยู่ที่ 900,000 ตัน มูลค่า 12,310.14 ล้านบาท ลดลง 32.33% และ 27.24% ตามลำดับ แต่ยังคงได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของจีน และซาอุดีอาระเบีย คาดว่า ปีนี้ น่าจะส่งออกได้ตามเป้าหมาย 6-7 ล้านตัน

ที่มา กรุงเทพธุรกิจออนไลน์

ส่งออก ก.พ.69 ยังแรง เพิ่ม 9.9% โตต่อเนื่อง 20 เดือน รวม 2 เดือน บวก 17%

ส่งออก ก.พ.69 มูลค่า 29,439.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 9.9% ขยายตัวต่อเนื่อง 20 เดือน ได้แรงหนุนจากการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า การนำเข้ามูลค่า 29,439.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 9.9% จากการนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าทุน เครื่องจักร รวมส่งออก 2 เดือน 61,012.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 17% นำเข้า 67,149.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่ม 30.5% คาดแนวโน้ม มี.ค.เริ่มชะลอ จากผลกระทบตะวันออกกลาง แต่ก็ต้องลุ้นการเร่งส่งออกจากภาคีสหรัฐฯ ที่ 10%

น.ส.ณัฐยา สุจินดา รองผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์เปิดเผยว่า การส่งออกของไทย เดือน ก.พ.2569 มีมูลค่า 29,439.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 9.9% ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 20 ติดต่อกัน คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 912,567 ล้านบาท การนำเข้ามีมูลค่า 32,273.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 31.8% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 1,013,733 ล้านบาท ขาดดุลการค้า 2833.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 101,166 ล้านบาท รวม 2 เดือน ปี 2569 (ม.ค.-ก.พ.) การส่งออก มูลค่า 61,012.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 17% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 1,893,312 ล้านบาท การนำเข้ามูลค่า 67,149.8 ล้าน

ดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 30.5% คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 2,111,178 ล้านบาท ขาดดุลการค้า 6,137.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินบาท มูลค่า 217,866 ล้านบาท

สำหรับรายละเอียดการส่งออก สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ลดลง 5.7% โดยสินค้าเกษตร ลด 3.6% และสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร ลด 7.7% โดยสินค้าสำคัญที่ลดลง อาทิ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำตาลทราย เครื่องดื่ม และไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง ส่วนสินค้าสำคัญที่ขยายตัว อาทิ อาหารสัตว์เลี้ยง ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง ไก่แปรรูป และไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ ทั้งนี้ 2 เดือนปี 2569 การส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ลด 3.8%

ส่วนสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 13.3% โดยสินค้าสำคัญที่ขยายตัว อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องโทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องส่งวิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ โทรทัศน์ ส่วนสินค้าสำคัญที่หดตัว อาทิ อัญมณีและเครื่องประดับ (ไม่รวมทองคำ) เม็ดพลาสติก เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว เคมีภัณฑ์ ทั้งนี้ 2 เดือนปี 2569 การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่ม 21.3%

ทางด้านตลาดส่งออก ยังคงขยายตัวได้ดีในหลายตลาดสำคัญ โดยตลาดหลัก เพิ่ม 16.6% ขยายตัวในตลาดสหรัฐฯ 40.5% จีน 0.4% ญี่ปุ่น 9.7% สหภาพยุโรป (27) 20.6% และอาเซียน (5) 17.8% แต่หดตัวในตลาด CLMV 11.4% ตลาดรอง เพิ่ม 3.3% โดยขยายตัวในตลาดทวีปออสเตรเลีย 8.6% ตะวันออกกลาง 19.4% ลาตินอเมริกา 25.6% ทวีปแอฟริกา 20.4% และสหราชอาณาจักร 27.2% แต่หดตัวในตลาดรัสเซียและ CIS 30.1% และเอเชียใต้ 26.1% และ ตลาดอื่น ๆ ลด 60.6%

น.ส.ณัฐยา กล่าวว่า แนวโน้มการส่งออกเดือน มี.ค.2569 คาดว่าจะเริ่มชะลอตัวลง จากปัญหาค่าระวาง ค่าขนส่งที่สูงขึ้น แต่ก็อาจจะเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้ส่งออก ต้องเร่งส่งออก เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีสหรัฐฯ ที่ยังไม่แน่นอน โดยมีระยะเวลาใช้อัตรา 10% ในช่วง 150 วัน ส่วนการเปิดไต่สวนตามมาตรา 301 มีกรอบการดำเนินการถึงกลางปี คาดว่าจะเห็นผลเรื่องภาษีในช่วงปลายปี สำหรับการนำเข้า มองว่า อาจจะชะลอตัวลงเช่นเดียวกัน เพราะน้ำมันและวัตถุดิบบางอย่าง ได้รับผลกระทบจากการสู้รบในตะวันออกกลาง

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์จะติดตามสถานการณ์การส่งออกอย่างใกล้ชิด และประเมินผลกระทบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลาง โดยจะทำการทบทวนเป้าหมายการส่งออกอีกครั้งในช่วงเดือน เม.ย.2569 หลังจากได้ตัวเลขการส่งออกไตรมาสที่ 1 แล้ว แต่ขณะนี้ ยังประเมินเป้าหมายการส่งออกทั้งปี 2569 อยู่ที่ 3 สมมติฐาน คือ ดีที่สุด บวก 1% มีค่าเฉลี่ยยอดส่งออกต่อเดือนที่ 28,235.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กลาง ๆ ติดลบ 1% มีค่าเฉลี่ยยอดส่งออกต่อเดือนที่ 27,522.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และต่ำสุด ลบ 3% มีค่าเฉลี่ยยอดส่งออกต่อเดือนที่ 26,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นางนันท์นัตตา ภักดิ์ทิพยกุล ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) กล่าวว่า DITP ได้ประชุมประเมินสถานการณ์ส่งออกกับภาคเอกชนอุตสาหกรรมต่าง ๆ พบว่า ขณะนี้ได้รับผลกระทบจากค่าระวางเรือที่แพงขึ้น มีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้เข้าไปช่วยแก้ไขปัญหามาแล้ว โดยขอให้ทูตพาณิชย์ที่ประจำอยู่ในประเทศต่าง ๆ ช่วยหาแหล่งนำเข้าวัตถุดิบใหม่ ๆ และยังได้ประสานกับสถาบันการเงิน เช่น EXIM Bank เพื่อช่วยเหลือด้านสภาพคล่องให้กับผู้ส่งออก

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

ส่วนต้นทุนของการขนส่งข้าวตอนนี้ยังไม่มี การปรับขึ้นราคา แต่ปัญหาอยู่ที่ไม่มีน้ำมันให้ซื้อ ส่วนตัวหากมีการปรับราคาก็พร้อมยอมรับได้ แต่ก็ต้องปรับค่อยเป็นค่อยไป และเป็นไปตามกลไกและใกล้เคียงกับราคาตลาด และจะต้องมีน้ำมันให้สามารถหาซื้อ-ขายได้ง่าย

“การปรับราคาน้ำมันใกล้เคียงราคาตลาด มองว่าจะเป็นผลดีมากกว่า หากราคาแพงคนก็จะซื้อน้อยลง แต่ก็ยังมีน้ำมันให้หาซื้อได้ และตอนนี้พบว่า นอกเขตกรุงเทพฯ เริ่มหาซื้อน้ำมันยากขึ้น อีกทั้งชาวนาาก็เริ่มต้องเข้าไปจองคิวเพื่อไปซื้อน้ำมันแล้ว”

ขณะที่การรับซื้อข้าวของผู้ประกอบการโรงสีในตอนนี้ หากเป็นการซื้อ-ขายในพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรเอาข้าวเข้ามาขายหน้าโรงสีเอง ก็ไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไร แต่ในกรณีที่โรงสีต้องออกไปรับซื้อข้าวของชาวนานอกพื้นที่ ถ้าหากโรงสีไม่มีเงินซื้อน้ำมันให้รถ 10 ล้อ รถขนข้าว

เรื่องนี้ก็อาจจะลำบากและอาจจะกระทบกับชาวนาที่ต้องการขายข้าว เพราะเราอาจจะไม่มีรถเข้าไปรับข้าวได้ รวมไปถึงข้าวที่ซื้อมา เราก็อาจจะไม่มีรถไปส่งให้กับลูกค้า ผู้ส่งออกข้าวด้วย ส่วนในเรื่องของการสีข้าวเรื่องนี้ไม่น่ามีกังวล เนื่องจากการสีข้าวใช้ไฟฟ้าเป็นหลักและปัจจุบันผู้ประกอบการโรงสีหลายรายก็มีการติดตั้งโซลาร์เซลล์แล้วเพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนของผู้ประกอบการเอง

“ส่วนเรื่องของไฟฟ้า ประเทศไทยเราไม่ค่อยน่าห่วงเท่าไร เนื่องจากเราผลิตได้เกินกว่าความต้องการอยู่มาก และเราพึ่งพิงตัวเองได้ ไทยเองก็มีแหล่งผลิตไฟฟ้าจากหลายแหล่ง เช่น ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซชีวมวล รวมไปถึงโซลาร์เซลล์”

ส่วนตลาดส่งออกข้าวในตอนนี้ยังต้องติดตามอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในตลาดอิหร่าน อิรัก UAE ซึ่งเป็นตลาดข้าวขาวของไทย ซึ่งจากการติดตามก็พบว่า ผู้ส่งออกข้าวที่ส่งออกไปในบริเวณดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันเรือลอยลำอยู่กลางทะเล ไม่สามารถส่งถึงมือลูกค้าได้ ก็มีแนวโน้มที่จะต้องขนส่งกลับ และหากการขนส่งได้รับผลกระทบก็เชื่อว่าจะมีผลกระทบตลอดห่วงโซ่ของอุตสาหกรรมข้าว

โดยรัฐบาลจะต้องเข้ามาติดตามเรื่องนี้และต้องหามาตรการเข้าช่วยเหลือ โดยอาจจะหาทางเลือกในการระบายข้าว โดยเฉพาะข้าวเปลือกไปยังกลุ่มอาหารสัตว์ ปัจจุบันเองก็พบว่าราคาข้าวสารเองก็มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ หากปัญหาเรื่องของการขนส่งยังได้รับผลกระทบ

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

ชาวนา ผาก “อนุทิน” เร่งแก้ปัญหาน้ำมันขาด-ปุ๋ยแพง อ่อนประกันข้าวเปลือกตันละ 11,000 บาท

KEY POINTS

- ชาวนาเรียกร้องนายกรัฐมนตรีนครินทร์ใหม่เร่งแก้ปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและราคาปุ๋ยที่พุ่งสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอย่างหนัก
- เสนอให้รัฐบาลดำเนินนโยบายประกันรายได้ข้าวเปลือกนาปรัง ฤดูกาลผลิต 2568/69 ในราคาตันละ 11,000 บาท คริวเรือนละไม่เกิน 30 ตัน
- วิกฤตน้ำมันขาดแคลนส่งผลกระทบต่อเครื่องจักรกลการเกษตร เช่น รถเกี่ยวข้าวที่ไม่สามารถออกไปเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ และกระทบระบบขนส่ง

วันที่ 19 มีนาคม 2569 ในการการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 27 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) ที่มีนายโสภณ ชาร์มย์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาการให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้ง

เป็นนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 159 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผลที่ประชุมนายอนุทิน ชาญวีรกูล ได้รับเสียงสนับสนุนโหวตให้เป็นเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 32 สมัยที่ 2 จำนวน 293 คะแนน

นายธีรสินทร์ ธนชวโรจน์ เกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เผยกับฐานเศรษฐกิจ ว่า ขอแสดงความยินดีกับนายอนุทิน ที่ได้เป็นนายกรัฐมนตรีต่อจากช่วงรัฐบาลรักษาการ ก็มั่นใจว่าจะเข้าใจปัญหาดี สิ่งที่ยากให้นายกรัฐมนตรีช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาผู้เพาะปลูกข้าว ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโลก เรื่องน้ำมันเชื้อเพลิง และปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรไม่สามารถแบกรับต้นทุนได้ในสภาวะราคาข้าวตกต่ำ

ทั้งนี้ขอเรียกร้องให้ภาครัฐดำเนินนโยบายประกันรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรัง รอบฤดูกาลผลิตปี2568/69 ในอัตรา 11,000บาท ตัน จำนวน 30 ตันต่อครัวเรือน ที่จะทำการเก็บเกี่ยวในปลายเดือนมีนาคม - เมษายน 2569 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ในสถานการณ์วิกฤตโลก พร้อมทั้งเร่งควบคุมปัจจัยการผลิตอย่างเข้มงวด เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระต้นทุนการผลิตให้พี่น้องเกษตรกรไทยอันเป็นการช่วยเหลือให้ภาคเกษตรกรรมได้ฝ่าวิกฤตในครั้งนี้ด้วย

ด้านนายเกรียงศักดิ์ ตาปนานนท์ ที่ปรึกษาสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย และนายกิตติมศักดิ์สมาคมโรงสีข้าวไทย กล่าวถึงสถานการณ์ความเดือดร้อนของเกษตรกรในขณะนี้ว่า กำลังเผชิญกับปัญหาขาดแคลนน้ำมันอย่างหนัก ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้างทุกอาชีพไม่ต่างจากกลุ่มรถบรรทุกที่ออกมาเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลที่ต้องพึ่งพา "ปั๊มหลอด" หรือปั๊มน้ำมันขนาดเล็กตามหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันน้ำมันขาดแคลนจนต้องหยุดให้บริการ

"ปัญหาคือปั๊มที่อยู่ไกลจากตัวเมือง ตามหมู่บ้านเป็นปั๊มหลอด พอไม่มีน้ำมันเขาก็ต้องหยุด ทุกคนก็ต้องแห่กันเข้าเมืองไปจังหวัดใหญ่ ๆ วิ่งรถไป 20-30 กิโลเมตรเพื่อหาเติมน้ำมัน ซึ่งน้ำมันที่เสียไปกับที่ได้มาค้มนหรือเปล่านั้นไม่รู้"

นายเกรียงศักดิ์ กล่าวว่า วิกฤตน้ำมันในครั้งนี้ยังส่งผลกระทบต่อเครื่องจักรกลการเกษตรและระบบโลจิสติกส์อย่างรุนแรง โดยรถเกี่ยวนาขาดแคลนน้ำมันสำหรับการทำงาน ขณะที่รถขนส่งข้าวเปลือกและข้าวสารต้องเผชิญกับรอบการวิ่งที่ยืดเยื้อออกไปอีก 3-4 ชั่วโมง เนื่องจากต้องไปจอดรอคิวเติมน้ำมัน

ทั้งนี้ นายเกรียงศักดิ์ยังเปรียบเทียบว่า สถานการณ์ปัจจุบันมีความยากลำบากกว่าช่วงสงครามรัสเซีย-ยูเครน เพราะในขณะนั้นแม้จะมีราคาแพงแต่ยังมีน้ำมันให้เติมโดยไม่ต้องรอคิว แต่ปัจจุบันคือปัญหาการไม่มีน้ำมันให้เติมจนกลายเป็นภาระหนักของรัฐบาลในการเร่งแก้ไข อย่างไรก็ตาม ความหวังของเกษตรกรอยู่ที่วันที่ 20 มีนาคมนี้ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้ระบุว่ากลุ่มเกษตรกรเป็นหนึ่งใน "กลุ่มเปราะบาง" ที่จะได้รับการช่วยเหลือ

โดยทางสมาคมฯ กำลังติดตามแนวทางการเสนอความช่วยเหลือเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการรัฐ เช่น การใช้เครือข่ายสหกรณ์การเกษตรที่มีอยู่ทั่วประเทศและมีสถานบริการน้ำมันบางจากในสังกัด เพื่อเป็นช่องทางในการกระจายน้ำมันให้ถึงมือเกษตรกรและลดความแออัดในพื้นที่เมือง

สอดคล้องกับนายปรามโทย์ เจริญศิลป์ นายกสมาคมชาวนาและเกษตรกรไทย ที่กล่าวว่า ในช่วงนี้ชาวนาปรังของชาวนาได้ทยอยเก็บเกี่ยวแล้ว แต่รถเกี่ยวไม่สามารถมาได้ เนื่องจากอ้างว่าไม่มีน้ำมัน ทำให้หลายจังหวัดเริ่มออกมากดดันให้สมาคมเคลื่อนไหว เพื่อกดดันรัฐบาลด้วยวิธีที่รุนแรงนั้น ซึ่งได้ให้คำแนะนำว่าไม่ควรใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา เพราะตอนนี้ทุกๆ อาชีพเดือดร้อนเหมือนกันหมด รัฐบาลกำลังทำการบ้านอย่างหนัก

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

“พาณิชย์”ปลื้ม จัดโชว์-แจกชิมข้าวไทยงาน FOODEX JAPAN 2026 คนตอบรับล้นหลาม

กรมการค้าต่างประเทศ เผยผลจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในงาน FOODEX JAPAN 2026 ประสบความสำเร็จตามเป้า ทั้งการเสนอความหลากหลายของข้าวไทย การสร้างความจดจำเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิ และที่ฮอตสุด แจกชิมข้าวไทยกับอาหารไทย ได้รับความสนใจล้นหลาม

นางอารดา เพื่องทอง อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยถึงผลการจัดคณะผู้แทนเดินทางไปจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในงาน FOODEX JAPAN 2026 ระหว่างวันที่ 10-13 มี.ค.2569 ณ ศูนย์นิทรรศการ Tokyo Big Sight กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ว่า กรมได้ร่วมจัดกิจกรรมใน Thailand Pavilion ของสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (สคต.) ณ กรุงโตเกียว กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยจัดแสดงตัวอย่างข้าวไทยชนิดต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวหอมไทย ข้าวขาว ข้าวเหนียว ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าวหอมนิล เพื่อนำเสนอความหลากหลายของข้าวไทยที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ให้กับผู้ซื้อ ผู้นำเข้า และผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นและชาติอื่น ๆ ที่มาร่วมชมงาน

ทั้งนี้ ยังได้สร้างการจดจำเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย พร้อมทั้งแจกชิมประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับและใบปลิว เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานข้าวไทย เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย ความหลากหลายข้าวไทย และข้าวไรซ์เบอร์รี่ พร้อมของที่ระลึกที่มีโลโก้กรม และเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย เพื่อสร้างการรับรู้และจดจำ

ขณะเดียวกัน ได้ร่วมกับ สคต. ณ กรุงโตเกียว จัดให้มีการชิมข้าวพรีเมียมไทย ได้แก่ ข้าวหอมมะลิไทย ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด และข้าวหอมนิล ควบคู่กับอาหารไทยและขนมไทยที่ทำจากข้าวเหนียวไทย เช่น ผัดกะเพราหมูสับ แกงเขียวหวานไก่ แกงมัสมั่นไก่ ต้มยำกุ้ง และข้าวเหนียวถั่วดำ เป็นต้น ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าเยี่ยมชมงานเป็นจำนวนมาก และต่างชื่นชมว่า ข้าวไทยทั้ง 5 ชนิด มีรสชาติดี นุ่ม และมีกลิ่นหอมที่เป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งยังมีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย จึงสนใจจะสั่งซื้อเพื่อนำไปจัดจำหน่ายหรือนำไปใช้ในอุตสาหกรรมที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบหรือการใช้เพื่อแปรรูปต่อไป

นอกจากนี้ คณะผู้แทนกรมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความเห็นและมุมมองเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าข้าวกับผู้นำเข้าข้าวรายสำคัญของญี่ปุ่น โดยผู้นำเข้าข้าวญี่ปุ่นให้ความเห็นว่า ข้าวไทยยังมีโอกาสเติบโตในตลาดญี่ปุ่น โดยจะเห็นได้จากขณะนี้กระแสตอบรับอาหารไทยดีมากเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในญี่ปุ่น ส่งผลให้จำนวนร้านอาหารไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของข้าวไทยติด 1 ใน 10 มาโดยตลอด โดยแต่ละปีไทยส่งออกข้าวไปญี่ปุ่นประมาณ 260,000-340,000 ตัน ขณะที่ญี่ปุ่นนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ประมาณ 660,000-700,000 ตันต่อปี คิดเป็นสัดส่วนของข้าวไทยประมาณ 43% ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมดของญี่ปุ่น สำหรับชนิดข้าวไทยที่ส่งไปญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นข้าวขาว ข้าวเหนียว และข้าวหอมมะลิไทย โดยการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในงาน Foodex Japan จะเป็นช่องทางหนึ่งในการรักษาสถานะข้าวไทยในญี่ปุ่นและสร้างการจดจำและการระลึกถึงข้าวไทยเมื่อนึกถึงข้าวตามแนวคิด Think Rice Think Thailand

งาน FOODEX JAPAN เป็นงานแสดงสินค้าอาหารและเครื่องดื่มที่เก่าแก่ที่สุดงานหนึ่งของญี่ปุ่น จัดขึ้นในเดือนมี.ค.ของทุกปี ณ ศูนย์นิทรรศการ Tokyo Big Sight กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยในปีนี้มีผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอาหารและเครื่องดื่มจากกว่า 70 ประเทศทั่วโลก เช่น สหรัฐฯ แคนาดา เม็กซิโก เกาหลีใต้ ใต้หวัน อินโดนีเซีย เวียดนาม และไทย เป็นต้น มาจัดแสดงสินค้า และมีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมงานประมาณ 80,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่ายสินค้า และนักธุรกิจมาพบปะเจรจาธุรกิจในงานดังกล่าว

ที่มา Commerce News Agency (CNA)

xx

ผู้ส่งออกข้าวในเอเชียเผชิญปัญหาขาดแคลนวัสดุบรรจุภัณฑ์และต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น

ประเด็นสำคัญ

- ราคาพอลิโพรพิลีนแรฟเฟีย (Polypropylene Raffia) พุ่งสูงจากความไม่สงบในตะวันออกกลาง
- ต้นทุนถุง PP ขนาด 50 กิโลกรัมในอินเดียเพิ่มขึ้น 3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน นับตั้งแต่เกิดสงคราม
- ผู้ส่งออกในเอเชียเผชิญความล่าช้าในการขนส่งและความไม่แน่นอนด้านราคา

สำนักข่าว S&P Global Energy รายงานโดยอ้างแหล่งข่าวซึ่งเปิดเผยเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2569 ว่า การขาดแคลนวัสดุบรรจุภัณฑ์ประเภทพอลิโพรพิลีนแรฟเฟีย (Polypropylene Raffia) อันเป็นผลมาจากสงครามในตะวันออกกลาง ได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานข้าวในเอเชีย และทำให้ต้นทุนถุงบรรจุเพิ่มสูงขึ้น

ผู้มีส่วนร่วมในตลาดต้นน้ำของพอลิโพรพิลีน (Polypropylene: PP) ระบุว่า ความไม่สงบในช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ส่งผลให้การขนส่งสินค้าไปยังอินเดียหยุดชะงัก โดยอินเดียพึ่งพาการนำเข้า PP จากตะวันออกกลางมากกว่า 50%

ผู้ซื้อ PP ในอินเดียรายหนึ่งกล่าวว่า คำสั่งซื้อที่ทำไว้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ยังคงติดค้าง และจนถึงขณะนี้ยังไม่มีเรือลำใหม่สามารถผ่านเส้นทางดังกล่าวได้

ภาวะอุปทานตึงตัวดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงปลายปีงบประมาณ ซึ่งโดยปกติผู้แปรรูปแรฟเฟีย (raffia converters) มักซื้อวัตถุดิบเท่าที่จำเป็น เพื่อหลีกเลี่ยงการถือครองสินค้าคงคลังเม็ดแรฟเฟีย (raffia pellets) จำนวนมากเข้าสู่ปีงบประมาณใหม่ที่เริ่มต้นในเดือนเมษายน 2569

ผู้ซื้อแรฟเฟียในอินเดียอีกรายหนึ่งกล่าวว่า แรงกระแทกด้านอุปทานที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันนี้ไม่ได้อยู่ในความคาดหมาย ขณะที่ความต้องการในตลาดมีความแข็งแกร่งอยู่แล้ว

ผู้มีส่วนร่วมในตลาดหลายรายระบุว่า ราคาของเม็ดแรฟเฟียในตลาดภายในประเทศปรับตัวเพิ่มขึ้นมากกว่า 50,000 รูปีต่อกิโลกรัม (ประมาณ 540 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) นับตั้งแต่เริ่มเกิดสงครามเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2569 และข้อมูลจากแพลตส์ (Platts) ชี้ให้เห็นว่าราคามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอยู่ก่อนแล้ว

แพลตส์ (Platts) ประเมินราคาพอลิโพรพิลีนเกรดแรฟเฟีย/ฉีดขึ้นรูป (PP Raffia/Injection Grade) ที่ระดับ 1,380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน CFR South Asia (เอเชียใต้) ณ วันที่ 18 มีนาคม 2569 เพิ่มขึ้น 70 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากสัปดาห์ก่อนหน้า โดยราคาปรับเพิ่มจาก 915 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 และ 810 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2569

ผู้ส่งออกจากรัฐคุชราต (Gujarat) กล่าวว่า ต้นทุนถุง PP ขนาด 50 กิโลกรัมเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง 3 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน นับตั้งแต่เกิดสงคราม โดยอยู่ที่ 6.50-7 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากระดับ 4-4.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในเดือนกุมภาพันธ์

ผู้ค้าจากบริษัทข้ามชาติในกรุงเดลี (Delhi) ระบุว่า แม้ต้นทุนถุงจะถูกนำไปรวมในราคาส่งออกแบบ FOB (Free on Board) แต่ผลกระทบต่อหลักคือความล่าช้าในการจัดส่งสินค้า ส่งผลให้การส่งมอบชะงักงัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกจากเมืองนาคปูร์ (Nagpur) ระบุว่า ความต้องการข้าวขาว (White Rice: WR) ที่ยังคงค่อนข้างอ่อนตัว ช่วยชะลอการปรับขึ้นของราคา FOB ขณะเดียวกันความต้องการข้าวหุง (Parboiled Rice) ชนิด 5% ยังคงแข็งแกร่ง

ต้นทุนถุงที่เพิ่มขึ้นยังส่งผลให้ข้าวขาวของอินเดียมีความสามารถในการแข่งขันลดลง เนื่องจากผู้ซื้อหันไปเลือกข้าวขาวคุณภาพสูงจากประเทศไทย โดยส่วนต่างราคาของไทยลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 20 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

แพลตส์ (Platts) ประเมินราคาข้าวขาวอินเดีย 5% (India 5% WR Sortex) ที่ 333 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน FOB ณ วันที่ 18 มีนาคม 2569 ลดลง 13 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบรายเดือน ขณะที่ราคาของไทยอยู่ที่ 360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลง 14 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในช่วงเดียวกัน

ความไม่แน่นอนด้านราคาในประเทศไทย

ผู้ส่งออกข้าวไทยระบุว่า ปริมาณการค้าขายยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง แม้ความผันผวนของต้นทุนในห่วงโซ่อุปทานจะสร้างความไม่แน่นอนด้านราคา

นายวันนิวัฒน์ กิติเรียงลาภ (Wanniwat Kitireanglarp) รองเลขาธิการสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย (Thai Rice Exporters Association) กล่าวว่า การค้าขายยังคงดำเนินต่อไป ยังไม่ชะลอตัว แต่ตลาดในขณะนี้มีความสับสนเกี่ยวกับระดับต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องบรรจุกัญท์เท่านั้น ต้นทุนโดยรวมมีความผันผวน ทั้งค่าถลุง ค่าระวางเรือ ค่าตู้คอนเทนเนอร์ และการปรับขึ้นราคาจากสายการบินเรือที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งทำให้ยากต่อการกำหนดฐานต้นทุนที่เชื่อถือได้

ผู้ขายในกรุงเทพมหานคร (Bangkok) รายงานว่า อุปทานวัสดุบรรจุภัณฑ์ โดยเฉพาะถุงขนาดใหญ่ (Jumbo Bags) เริ่มตึงตัว ส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น

ผู้ส่งออกรายหนึ่งระบุว่า ส่วนต่างราคาของถุงจัมโบ้เมื่อเทียบกับถุง PP มาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็น 5 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากเดิม 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนถึงต้นทุนวัตถุดิบที่สูงขึ้น แม้ยังสามารถจัดหาจากผู้ผลิตรายย่อยได้

ผู้ขายอีกรายในกรุงเทพฯ ระบุว่า วัสดุบรรจุภัณฑ์หลายประเภท เช่น แอลแอลดีพีอี (LLDPE), บีโอพีพี (BOPP) และถุงจัมโบ้ กำลังเผชิญภาวะขาดแคลน โดยมีสาเหตุจากต้นทุนวัตถุดิบที่เชื่อมโยงกับราคาน้ำมันดิบที่อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ยังสามารถจัดหาสินค้าได้ แต่ในราคาที่สูงขึ้น

ผู้มีส่วนร่วมในตลาดยังระบุว่า ข้อเสนอราคาข้าวแบบ FOB จากกรุงเทพฯ ในปัจจุบันมักกำหนดเงื่อนไขขึ้นอยู่กับความพร้อมของถุงบรรจุ สะท้อนถึงความไม่แน่นอนด้านอุปทาน

เวียดนามพึ่งพาจีนด้านวัสดุบรรจุภัณฑ์

ในประเทศเวียดนาม ผู้ส่งออกระบุว่า แม้อุปทานวัสดุบรรจุภัณฑ์จะเริ่มตึงตัว แต่ผลกระทบยังอยู่ในระดับที่บริหารจัดการได้ อย่างไรก็ตาม ต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นเริ่มส่งผลกระทบต่อเช่นกัน

ผู้ส่งออกในนครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) ระบุว่า ยังสามารถจัดหาวัสดุจากประเทศจีน (China) ได้ ซึ่งช่วยบรรเทาข้อจำกัดด้านอุปทาน ขณะที่ผู้ขายอีกรายในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า ราคาพลาสติกที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนถุงเปล่าเพิ่มขึ้นประมาณ 25%-30%

ที่มา S&P Global Energy

เวียดนาม

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวของเวียดนามปรับตัวลดลงตามภาวะตลาด โดยข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ 350-355 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 355-360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อสัปดาห์ก่อนหน้า

ผู้ค้าข้าวในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า ปริมาณข้าวในประเทศที่มากเกินไป ประกอบกับต้นทุนการขนส่งที่พุ่งสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการส่งออก สำหรับตลาดข้าวในประเทศ ราคาข้าวยังคงลดลงอย่างต่อเนื่องในสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยราคาข้าวเปลือกปรับตัวลดลงอย่างมาก

ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวของประเทศ เกษตรกรกำลังเข้าสู่ช่วงเก็บเกี่ยว ผลผลิตฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ แต่พวกเขากลับมองโลกในแง่ร้ายมากขึ้น เนื่องจากราคาข้าวตกต่ำและการขายประสบ ปัญหามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงไม่กี่วันที่ผ่านมา แม้ว่าข้าวจะสุกแล้ว แต่การเก็บเกี่ยวกลับเป็นไปอย่างช้าๆ โดยผู้ค้าและภาคธุรกิจต่างซื้ออย่างระมัดระวัง หรือแม้กระทั่งยกเลิกการฝากขาย ทำให้ตลาดขบเซาลงไปอีก ซึ่ง ข้อมูลจากบริษัทส่งออกข้าวระบุว่า ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นกำลังบีบให้พวกเขาต้องลดราคาซื้อเพื่อลดความเสี่ยง

เมื่อเร็วๆ นี้ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า ได้ออกคำสั่งที่ 08/CT-BCT กำหนดให้มีการดำเนินการตาม แนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริมการผลิตและการส่งออกข้าวในสถานการณ์ใหม่ ผู้บริหารต้องมีความ กระจือหรือร้น ยืดหยุ่น ติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดอย่างใกล้ชิด และสร้างสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ ภายในประเทศ โดยมุ่งเน้นที่การปรับปรุงคุณภาพ ขยายตลาด กระจับระเบียบวินัยทางธุรกิจ และเสริมสร้าง ความสามารถในการปรับตัวขององค์กรต่อความผันผวนของการค้าโลก

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-16 มีนาคม 2569 มีเรือบรรทุกสินค้า จำนวน 42 ลำเข้าเทียบท่าเพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 284,600 ตัน โดยจอดรอขนถ่ายสินค้า ขึ้นเรือที่ท่าเรือ Ho Chi Minh port และ Mỹ Thói ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ - 13 มีนาคม 2569 มี การขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 309,330 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศฟิลิปปินส์ 247,530 ตัน และ มาเลเซีย 9,750 ตัน

สมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2569 ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามค่อนข้างทรงตัวลงจากสัปดาห์ที่แล้ว โดยราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 ชนิด 5% อยู่ที่ระดับ 400-415 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เท่ากับระดับ 400-415 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ขณะที่ ข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 430-434 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เท่ากับระดับ 430-434 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อ สัปดาห์ที่ผ่านมา ส่วนข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาอยู่ที่ระดับ 350-354 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลงจาก ระดับ 356-360 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน และข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ 316-320 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เท่ากับระดับ 316-320 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน

กรมศุลกากร (the General Department of Customs) รายงานว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 เวียดนาม ส่งออกข้าวจำนวน 621,834 ตัน มูลค่าประมาณ 284.536 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยปริมาณลดลง 10.75% และ มูลค่าลดลง 20.58% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีการส่งออกข้าวจำนวน 696,750 ตัน มูลค่า ประมาณ 358.254 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับประเทศสำคัญที่เวียดนามส่งข้าวไปในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีดังนี้

1. Philippines จำนวน 379,492 ตัน
2. China จำนวน 59,976 ตัน
3. Ivory Coast จำนวน 56,002 ตัน
4. Ghana จำนวน 34,020 ตัน
5. Malaysia จำนวน 19,306 ตัน
6. Singapore จำนวน 6,285 ตัน
7. Saudi Arabia จำนวน 4,072 ตัน
8. United Arab Emirates จำนวน 3,595 ตัน

9. Australia จำนวน 2,885 ตัน

10. Hongkong จำนวน 2,176 ตัน

ทั้งนี้ในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2569) เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 1,273,247 ตัน มูลค่าประมาณ 594.095 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 3.48.1% และมูลค่าลดลง 11.94% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีการส่งออกข้าวจำนวน 1,230,684 ตัน มูลค่าประมาณ 674.684 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับประเทศสำคัญที่เวียดนามส่งข้าวไปในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2569) มีดังนี้

1. Philippines จำนวน 711,264 ตัน
2. China จำนวน 178,165 ตัน
3. Ghana จำนวน 86,674 ตัน
4. Malaysia จำนวน 67,044 ตัน
5. Ivory Coast จำนวน 67,031 ตัน
6. Singapore จำนวน 14,927 ตัน
7. Mozambique จำนวน 9,775 ตัน
8. Saudi Arabia จำนวน 9,439 ตัน
9. United Arab Emirates จำนวน 8,882 ตัน
10. Hongkong จำนวน 7,750 ตัน

สำนักข่าว Platts ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ S&P Global Energy รายงานว่า ราคาข้าวหอมเวียดนามชนิด 5% ร่วงแตะระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ท่ามกลางอุปสงค์อ่อนตัวและอุปทานล้นตลาด โดยมีประเด็นสำคัญ

- ราคาปรับลดลงสู่ระดับต่ำสุดในรอบ 14 ปี นับตั้งแต่เริ่มมีการประเมินราคา
- อุปสงค์อ่อนแอจากฟิลิปปินส์และแอฟริกากดดันราคา
- ราคาลดลงเหลือ 399 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) จากแรงกดดันในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

แหล่งข่าวในตลาดเปิดเผยต่อ Platts เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2569 ว่าราคาข้าวหอมเวียดนามชนิด 5% ปรับตัวลดลงสู่ระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ Platts เริ่มทำการประเมินราคาสินค้าประเภทนี้เมื่อ 14 ปีก่อน โดยมีสาเหตุหลักจากอุปสงค์ที่อ่อนตัวจากผู้ซื้อรายสำคัญ เช่น ฟิลิปปินส์และประเทศในแอฟริกา ประกอบกับปริมาณอุปทานที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งยังคงกดดันตลาดอย่างต่อเนื่อง

การปรับลดลงดังกล่าวสะท้อนถึงแรงกดดันด้านอุปทานที่เพิ่มขึ้นจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตหลักที่กำลังดำเนินอยู่ ควบคู่กับความต้องการซื้อที่ชะลอตัวจากตลาดปลายทางสำคัญ ส่งผลให้ราคาข้าวหอมเวียดนามยังมีความเสี่ยงปรับตัวลดลงต่อไปในระยะใกล้

Platts ประเมินราคาข้าวหอมเวียดนามชนิด 5% ที่ระดับ 399 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) ณ วันที่ 17 มีนาคม 2569 ลดลง 11 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบรายสัปดาห์ ลดลง 14 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบรายเดือน และลดลง 62 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันเมื่อเทียบรายปี โดยถือเป็นระดับราคาต่ำสุดนับตั้งแต่เริ่มมีการประเมินเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554

ผู้มีส่วนร่วมในตลาดรายหนึ่งระบุว่า ปัจจุบันมีการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ (winter/spring crop) ของเวียดนาม ซึ่งเป็นฤดูการผลิตหลักแล้วประมาณ 35% ขณะที่ฤดูการผลิตอื่นๆ ได้แก่ ฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง (summer/autumn) และฤดูใบไม้ร่วง-ฤดูหนาว (autumn/winter crops)

ผู้จำหน่ายรายหนึ่งในเวียดนามกล่าวว่า สถานการณ์ตลาดในขณะนี้มีความผันผวนในหลายทิศทาง ความต้องการซื้อยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เนื่องจากผู้ซื้อจำนวนมากยังคงระมัดระวังและชะลอการตัดสินใจซื้อ พร้อมเสริมว่า ผู้ขายบางรายเสนอราคาที่ต่ำลงเพื่อให้สามารถปิดสัญญาซื้อขายและรักษาสภาพคล่องทางการเงิน

ผู้ส่งออกรายหนึ่งในนครโฮจิมินห์ระบุว่า การปรับลดลงของราคาข้าวพันธุ์ DT8 มีสาเหตุหลักจากอุปสงค์ที่อ่อนตัว โดยเฉพาะความกังวลเกี่ยวกับความต้องการซื้อจากแอฟริกาที่ลดลง ท่ามกลางความขัดแย้งในตะวันออกกลางที่ยังดำเนินอยู่

ทั้งนี้ ผู้ส่งออกดังกล่าวคาดว่าราคาอาจปรับลดลงแตะระดับต่ำสุดที่ 380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) และชี้ว่าในระดับราคาดังกล่าว ผู้ส่งออกมีแนวโน้มจะผสมข้าวพันธุ์ OM 5451 กับ DT8 มากขึ้นเพื่อรักษาอัตรากำไร เนื่องจากการจำหน่ายข้าว DT8 แบบบริสุทธิ์ที่ราคา 380 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จะไม่สามารถครอบคลุมต้นทุนการผลิตได้

อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนร่วมในตลาดบางรายไม่เห็นว่าการปรับลดลงต่อไป โดยมองว่าตลาดอาจกำลังเข้าใกล้จุดต่ำสุดแล้ว ขณะที่ผู้ส่งออกรายที่สามในนครโฮจิมินห์ให้ความเห็นว่า การปรับลดลงของราคามีสาเหตุจากแรงขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดสูงสุด และเชื่อว่าราคาข้าว DT8 ไม่น่าจะลดลงไปกว่านี้

ในขณะที่ฤดูเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิคาดว่าจะถึงจุดสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน 2569 ผู้มีส่วนร่วมในตลาดระบุว่า ราคามีแนวโน้มยังคงเผชิญแรงกดดันในระยะสั้น อย่างไรก็ตาม อาจมีปัจจัยสนับสนุนหากมีความต้องการซื้อจากตลาดหลักปรับตัวดีขึ้น หรือหากผู้ส่งออกชะลอการขายในระดับราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

เว็บไซต์ข่าว Báo Vĩnh Long รายงานว่า เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2569 กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า ร่วมกับคณะกรรมการประชาชนเมืองเกิ่นโถ่ จัดการประชุมเพื่อส่งเสริมการส่งออกข้าวในปี 2026 ที่เมืองเกิ่นโถ่

จากข้อมูลของกรมศุลกากร ณ วันที่ 15 มีนาคม เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 1.74 ล้านตัน สร้างรายได้ 826.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีราคาเฉลี่ย 477.6 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2558 ผลผลิตเพิ่มขึ้น 2.3% แต่มูลค่าลดลง 8.7% และราคาส่งออกข้าวเฉลี่ยลดลง 10.7%

ข้าวขาวยังคงครองส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุดที่ประมาณ 60.4% ตามด้วยข้าวหอม 25.98% และข้าวเหนียว 4.57% แนวโน้มการส่งออกกำลังเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น โดยเน้นข้าวคุณภาพสูง เช่น ข้าวหอม ข้าว ST และข้าวขาวพรีเมียม ซึ่งตอบสนองความต้องการของตลาดและช่วยเพิ่มมูลค่าเพิ่ม

การส่งออกข้าวเติบโตขึ้นเนื่องจากความต้องการที่แข็งแกร่งจากตลาดดั้งเดิม เช่น ฟิลิปปินส์ จีน และมาเลเซีย การยกเลิกการห้ามนำเข้าโดยฟิลิปปินส์และความต้องการที่เพิ่มขึ้นในจีนในช่วงวันหยุดตรุษจีนช่วยหนุนการส่งออกในเชิงบวก อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคแอฟริกาบันทึกการลดลงอย่างมาก โดยโกตดิวัวร์ลดลง 68.5% และกานาลดลง 22.7%

โครงสร้างตลาดกำลังเปลี่ยนไปสู่การกระจายความเสี่ยง ไม่เพียงแต่รักษาตลาดดั้งเดิมไว้เท่านั้น แต่ยังขยายไปสู่ตลาดที่มีความต้องการสูง เช่น ญี่ปุ่นและยุโรป ซึ่งมีมูลค่าสูงด้วย

นายเหียน อานห์ ซอน ผู้อำนวยการกรมการนำเข้า-ส่งออก (กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า) กล่าวว่า การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ระดับโลก มากมาย การคาดการณ์การส่งออกข้าวของเวียดนามในปี 2026 ได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ได้แก่ การที่ฟิลิปปินส์กลับมานำเข้าอีกครั้งตั้งแต่เดือนมกราคม 2026 การเปลี่ยนแปลงที่คาดการณ์ไว้ในอัตราภาษีนำเข้า และการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบการนำเข้าข้าวที่อาจเกิดขึ้น แต่ปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะช่วยกระตุ้นการส่งออกข้าวของเวียดนามในปี 2026 การกลับมาของการนำเข้าจากตลาดดั้งเดิม เช่น

จีน บังกลาเทศ และแอฟริกา สัญญานตลาดจากข้อตกลงการค้าข้าวระหว่างเวียดนามและประเทศอื่นๆ และคุณภาพข้าวส่งออกที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวเวียดนามในตลาดโลก

ในการประชุมครั้งนี้ ผู้แทนได้มุ่งเน้นหารือเกี่ยวกับสถานการณ์การส่งออกข้าว ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไขที่เสนอ การปรับปรุงนโยบายการนำเข้าในตลาดหลัก การประเมินแนวโน้มการค้าข้าวโลก และการเสนอแนวทางการพัฒนาตลาดจนถึงสิ้นปี 2026 ขณะเดียวกัน การประชุมยังได้ประกาศระบบซอฟต์แวร์การรายงานใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและดำเนินงานด้านการส่งออกข้าวอีกด้วย

ขณะที่เว็บไซต์ข่าว Báo Đại biểu Nhân dân รายงานว่า คาดว่าภายในกลางเดือนมีนาคม 2569 ประเทศจะส่งออกข้าวได้มากกว่า 1.7 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 826.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2568 ทั้งมูลค่าการส่งออกและราคาลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2569 เป็นต้นไป การส่งออกข้าวจะเผชิญกับความยากลำบากมากขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ซึ่งจะทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น 20,000-30,000 ดอลลาร์ต่อตัน

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2569 ณ เมืองเกิ่นโถ กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า ร่วมกับคณะกรรมการประชาชนเมืองเกิ่นโถ จัดการประชุมเพื่อส่งเสริมการส่งออกข้าวในปี 2026

จากรายงานของกรมการนำเข้าและส่งออก ณ วันที่ 15 มีนาคม 2569 เวียดนามได้ส่งออกข้าวไปแล้วกว่า 1.7 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 826.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีราคาส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ 477.6 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2558 พบว่าปริมาณเพิ่มขึ้น 2.3% มูลค่าลดลง 8.7% และราคาส่งออกเฉลี่ยลดลง 10.7%

ในช่วงสองเดือนแรกของปี 2026 ตลาดส่งออกข้าวหลัก ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 55.8% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของประเทศ รองลงมาคือ จีน ซึ่งคิดเป็นประมาณ 14% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของเวียดนาม โดยมีปริมาณ 178,165 ตัน เพิ่มขึ้น 143.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2025 และกานา ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 6.8% ของการส่งออกข้าวทั้งหมดของประเทศ

ตามข้อมูลจากกรมการนำเข้าและส่งออก ตลาดบางแห่งแสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้น เช่น มาเลเซียและออสเตรเลีย อย่างไรก็ตาม ตลาดบางแห่งประสบกับภาวะลดลงอย่างมาก รวมถึงฮ่องกง (ลดลงกว่า 16%) สิงคโปร์ (ลดลง 31.2%) เซเนกัล (ลดลง 53.11%) ไต้หวัน (ลดลง 68.5%) และอินโดนีเซีย (ลดลง 81.7%)

ในช่วงสองเดือนแรกของปี 2026 การส่งออกข้าวของเวียดนามส่วนใหญ่เป็นข้าวขาวชนิดต่างๆ คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 60% (โดยข้าวหักคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 55.7%) ส่วนที่เหลือเป็นข้าวพันธุ์อื่นๆ รองลงมาคือข้าวหอมชนิดต่างๆ คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 25.9% ของการส่งออกทั้งหมด และอันดับที่สามคือข้าวเหนียว คิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 4.5% ของการส่งออกทั้งหมด

จากข้อมูลของกรมศุลกากร คาดว่าการส่งออกข้าวของเวียดนามในช่วงต้นปี 2026 จะเติบโตประมาณ 2.3% เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2025 การส่งออกข้าวได้รับแรงหนุนจากความต้องการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น (ในช่วงสองเดือนแรกของปี) จากตลาดดั้งเดิมหลายแห่งของเวียดนาม เช่น ฟิลิปปินส์ จีน และมาเลเซีย

อย่างไรก็ตาม การส่งออกข้าวในช่วงสองเดือนแรกของปี 2026 กลับลดลงจากตลาดแอฟริกา หลังจากที่เติบโตอย่างน่าประทับใจในปี 2025 เช่น ตลาดไต้หวันลดลง 68.5% และตลาดกานาลดลง 22.7%

ตามข้อมูลจากกรมการนำเข้าและส่งออก ในช่วงเวลาที่จะถึงนี้ กิจกรรมการส่งออกข้าวของเวียดนามจะได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย เช่น การกลับมานำเข้าจากฟิลิปปินส์ จีน บังกลาเทศ และแอฟริกา แรงกดดันด้าน

การแข่งขันจากประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ เช่น ไทย อินเดีย และปากีสถาน และคุณภาพข้าวส่งออกของเวียดนามที่พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเวียดนามในตลาดโลก

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งแต่เดือนมีนาคม การส่งออกข้าวของเวียดนามไปยังตลาดที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลางเมื่อเร็วๆ นี้ ส่งผลให้ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้น (ค่าประกันภัยเพิ่มขึ้น ระยะเวลาการขนส่งนานขึ้น 10-15 วัน) อุปทานวัตถุดิบตั้งตัวขึ้น ต้นทุนต่างๆ เพิ่มขึ้น (ปุ๋ย ราคาน้ำมัน) และต้นทุนการขนส่งภายในประเทศเพิ่มขึ้น 20,000-30,000 ดงต่อตัน

เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นี้ นายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศอย่างเป็นทางการฉบับที่ 21 เรื่องการบริหารจัดการการผลิตและการบริโภคข้าวในบริบทใหม่ และในวันถัดมา กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าได้ออกคำสั่งฉบับที่ 8 เรื่องการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาเพื่อส่งเสริมการผลิตและการส่งออกข้าวในสถานการณ์ใหม่ ขณะเดียวกัน กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้ากำลังจัดทำแผนและประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการประชาชนท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อ นำเข้า และส่งออกข้าว

นี่เป็นหัวข้อหลักที่ผู้เชี่ยวชาญ ธุรกิจส่งออกข้าว และผู้นำกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า รวมถึงคณะกรรมการประชาชนท้องถิ่นในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ได้ร่วมกันหารือและหาแนวทางแก้ไขเพื่อส่งเสริมการส่งออกข้าวในปี 2026 เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง เช่น การทำความเข้าใจตลาดอย่างถ่องแท้และขยายตลาดส่งออกข้าวอย่างเชิงรุก การสนับสนุนแพ็คเกจสินเชื่อพิเศษสำหรับธุรกิจส่งออกข้าว การมีโครงการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนเกษตรกรและสหกรณ์ข้าวโดยตรงในทิศทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและลดการปล่อยมลพิษ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

กระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อมคาดการณ์ว่า ในปี 2026 ปริมาณข้าวเปลือกที่พร้อมส่งออกจะอยู่ที่ประมาณ 15.46 ล้านตัน ซึ่งเทียบเท่ากับข้าวสารเชิงพาณิชย์ 7.73 ล้านตัน

นอกเหนือจากนโยบายและแผนงานที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้ากำลังตรวจสอบกิจกรรมการส่งออกข้าวของผู้ค้า และจะเฟิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจส่งออกข้าวสำหรับผู้ค้าที่ไม่ส่งออกข้าวเป็นเวลา 18 เดือนติดต่อกัน

จากรายงานของกระทรวงเกษตรและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ปลูกข้าวในปี 2569 จะมีมากกว่า 7 ล้านเฮกเตอร์ ลดลง 36,100 เฮกเตอร์ ผลผลิตที่คาดการณ์ไว้จะอยู่ที่ 43.5 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 12,000 ตัน เมื่อเทียบกับปี 2568 โดยในจำนวนนี้ ข้าวเปลือกสำหรับส่งออกในปี 2569 จะอยู่ที่ประมาณ 15.46 ล้านตัน เทียบเท่ากับข้าวสารเชิงพาณิชย์ 7.73 ล้านตัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปริมาณข้าวสารเชิงพาณิชย์ในช่วงหกเดือนแรกของปี 2569 คาดว่าจะมากกว่า 4 ล้านตัน และในช่วงหกเดือนสุดท้ายของปี 2569 ปริมาณที่คาดการณ์ไว้จะอยู่ที่ประมาณ 3.716 ล้านตัน

ขณะเดียวกัน ในปี 2026 คาดว่าประเทศไทยจะส่งออกข้าวได้ 7.2 ล้านตัน แม้ว่าจะลดลง 300,000 ตัน เมื่อเทียบกับการคาดการณ์ครั้งก่อน ประเทศอื่นๆ เช่น ปากีสถานจะส่งออก 4.8 ล้านตัน อินเดีย 25 ล้านตัน และกัมพูชา 4 ล้านตัน ด้วยปริมาณข้าวที่มากมายเช่นนี้ กิจกรรมการส่งออกข้าวของเวียดนามในปี 2026 จึงต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ

เว็บไซต์ข่าว VTV.vn รายงานว่า นอกจากจะเผชิญกับแรงกดดันด้านราคาจากคู่แข่งแล้ว อุตสาหกรรมข้าวยังได้รับผลกระทบอย่างมากจากความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นในตะวันออกกลางอีกด้วย

ในตลาดเกษตรกรรม การส่งออกข้าวของเวียดนามตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันกำลังเผชิญกับภาวะที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือ ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น แต่กลับมีมูลค่าลดลง นอกจากจะเผชิญกับแรงกดดันด้านราคาจากคู่แข่งแล้ว อุตสาหกรรมข้าวยังได้รับผลกระทบอย่างมากจากความขัดแย้งที่ทวีความรุนแรงขึ้นในตะวันออกกลางอีกด้วย

ปัจจุบัน ชาวนาในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงกำลังยุ่งอยู่กับการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ ปีนี้ผลผลิตข้าวอุดมสมบูรณ์ แต่ชาวนาไม่พอใจเพราะราคาข้าวตกต่ำ ปัจจุบัน ราคารับซื้อข้าวที่แท้จริงผันผวนอยู่ระหว่าง 5,400 ถึง 5,800 ดง/กิโลกรัม ข้าวพันธุ์ ST และ RVT มีราคาสูงกว่า อยู่ที่ประมาณ 7,000 ดง/กิโลกรัม ภาวะชะงักงันนี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพรวมการส่งออกที่มีดมนในปัจจุบัน

จากข้อมูลของกรมศุลกากร ในสองเดือนแรกของปี 2569 เวียดนามส่งออกข้าว 1.27 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ส่งออกมากแต่ได้น้อยได้เกิดขึ้นแล้ว โดยรายได้ลดลงเกือบ 12% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว สาเหตุหลักมาจากอุปทานจากผู้ส่งออกใหญ่ เช่น อินเดียและไทยฟื้นตัว ทำให้ราคาข้าวในตลาดโลกลดลง และทำให้ผู้ซื้อระมัดระวังมากขึ้น เปลี่ยนไปอยู่ในโหมดรอคอยสถานการณ์

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานด้านโลจิสติกส์ของธุรกิจต่างๆ ความท้าทายที่ใหญ่ที่สุดในขณะนี้คือต้นทุนค่าขนส่งที่พุ่งสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้นทุนการขนส่งข้าวหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ไปยังยุโรปเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว และระยะเวลาการจัดส่งก็ยืดออกไปเป็นมากกว่าสองเดือน จากเดิม 40 วัน ความเสี่ยงสูงทำให้ลูกค้าระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับสัญญาซื้อขายระยะสั้นเพื่อจำกัดระดับสินค้าคงคลังสำหรับตลาดโดยรวม แม้ว่าภูมิภาคแอฟริกาจะเผชิญกับภาวะถดถอย แต่ฟิลิปปินส์ยังคงเป็นจุดสว่างและเป็นฐานลูกค้าที่สำคัญที่สุดของเรา

อย่างไรก็ตาม ความยากลำบากในปัจจุบันกลับเป็นโอกาสทองสำหรับอุตสาหกรรมข้าวในการปรับโครงสร้าง เวียดนามไม่สามารถมุ่งเน้นแต่ปริมาณได้อีกต่อไป แต่ต้องหันมาให้ความสำคัญกับข้าวคุณภาพสูง ซึ่งมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนของราคาน้อยกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินโครงการปลูกข้าวคุณภาพสูงที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ 1 ล้านเฮกเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ การปฏิบัติตามมาตรฐานสีเขียวและการรับประกันการตรวจสอบย้อนกลับที่โปร่งใสเป็นหนังสือเดินทางที่แข็งแกร่งที่สุดสำหรับข้าวเวียดนามในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก

เพื่อเอาชนะอุปสรรคจากตลาดโลก อุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามไม่สามารถพึ่งพาปริมาณการผลิตเพียงอย่างเดียวได้ แต่ต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองผ่านคุณภาพ ความยั่งยืน และการกระจายตลาด จึงจะทำให้ข้าวเวียดนามสามารถรักษาและสร้างความมั่นคงในตลาดได้อย่างแท้จริง

ด้านเว็บไซต์ข่าว Báo Công thương รายงานว่า ราคาข้าวที่ลดลงประกอบกับต้นทุนด้านโลจิสติกส์และปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากความผันผวนของตลาดโลกได้สร้างแรงกดดันอย่างมากต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วนของเศรษฐกิจ ตั้งแต่พลังงานและโลจิสติกส์ไปจนถึงการค้า และเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงก็ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนเช่นกัน

นายเหงียน วัน เหงียม เลขาธิการสมาคมอาหารเวียดนาม กล่าวว่า ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ ปี 2569 ตลาดแสดงสัญญาณเชิงบวกเนื่องจากกิจกรรมการส่งออกขยายตัว ณ วันที่ 10 มีนาคม 2569 การส่งออกข้าวของเวียดนามรวมอยู่ที่ 1.47 ล้านตัน ลดลง 8% ในด้านปริมาณ แต่ยังคงมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมอาหารเนื่องจากช่วยระบายสต็อกข้าวและอำนวยความสะดวกในการบริโภคสำหรับเกษตรกร

ในตลาดตะวันออกกลาง หลังจากกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าและ รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมการค้าอย่างมากมาย ภูมิภาคนี้ได้บริโภคข้าวเวียดนามในปริมาณมาก อย่างไรก็ตามด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน การส่งมอบสินค้าอาจเป็นไปได้ยากและล่าช้า

นายเหียงกล่าวว่า บริษัทขนส่งบางแห่งยังคงรับขนส่งสินค้าไปยังตะวันออกกลาง แต่ค่าขนส่งในปัจจุบัน สูงมาก ก่อนหน้านี้อยู่ที่ 900 ถึง 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตู้คอนเทนเนอร์ แต่ตอนนี้เพิ่มขึ้นเป็น 3,000 ถึง 4,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตู้คอนเทนเนอร์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางธุรกิจ

ในส่วนของตลาดภายในประเทศ นายเหียงกล่าวว่า การสู้รบเกิดขึ้นในช่วงที่ข้าวพันธุ์หลักกำลังเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้ราคาข้าวมีแนวโน้มลดลงประมาณ 8-10% ซึ่งเป็นสัญญาณที่ทำให้เขากังวลมาก

ขณะเดียวกัน ในบางพื้นที่ ต้นทุนด้านโลจิสติกส์เพิ่มขึ้นประมาณ 20-30% ลักษณะเด่นของสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงคือการขนส่งข้าวทางน้ำเป็นหลัก ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันจึงทำให้ต้นทุนในการจัดหาข้าวเพิ่มขึ้นประมาณ 20,000-30,000 ดงต่อตัน

ตามที่นายเหียงกล่าวไว้ เนื่องจากขณะนี้ในช่วงเก็บเกี่ยว เกษตรกรจึงยังไม่ได้รับผลกระทบจากราคาปุ๋ยมากนัก อย่างไรก็ตาม ราคาปุ๋ยจะมีช่วงเวลาล่าช้าและจะส่งผลกระทบต่อพืชผลในฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วงที่จะมาถึง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วพืชผลเหล่านั้นจะมีต้นทุนสูงกว่าเนื่องจากสภาพอากาศและการระบาดของศัตรูพืช

นายเหียงเสนอแนะว่า เขาหวังว่าทางการจะสนับสนุนธุรกิจด้วยนโยบายสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ย จัดให้มีแพ็คเกจสินเชื่อไม่มีหลักประกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายสำหรับการซื้อและเก็บรักษาข้าวไว้ชั่วคราวสำหรับเกษตรกร ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่คงที่ ภาคธุรกิจเสนออัตราดอกเบี้ย 5-6% สำหรับเงินทุนในการซื้อข้าว และในขณะเดียวกันก็ขยายระยะเวลาสินเชื่อเป็น 6-7 เดือนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

เมื่อไม่นานมานี้ ราคาปุ๋ยในตลาดโลกมีการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญ โดยบางภูมิภาคมีราคาเพิ่มขึ้นประมาณ 60% และในตะวันออกกลางและพื้นที่อื่นๆ ราคาพุ่งสูงถึงประมาณ 700 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

นายวู ดินห์ ตวน หัวหน้าฝ่ายธุรกิจของบริษัท กาว ปีโตรเลียม เพอร์ติไลเซอร์ คอร์ปอเรชั่น กล่าวว่า บริษัทได้รับผลกระทบจากทั้งต้นทุนการผลิตและต้นทุนผลผลิต กล่าวคือ เมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 10 ดอลลาร์สหรัฐ ต้นทุนจะเพิ่มขึ้นประมาณ 525,000 ล้านดอลลาร์ ในขณะเดียวกัน ต้นทุนโลจิสติกส์ระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นประมาณ 20-30% ส่งผลให้ต้นทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 15-20% ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต

นอกจากนี้ ความขัดแย้งยังส่งผลกระทบต่อวัตถุดิบ เช่น โพแทสเซียมและ DAP ทำให้ต้องนำเข้ามากถึง 40% ส่งผลให้ราคาสูงขึ้น เมื่อการขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซเป็นไปได้และต้องใช้เส้นทางอ้อม ต้นทุนด้านโลจิสติกส์จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อปุ๋ยซึ่งยังไม่สามารถผลิตได้เพียงพอภายในประเทศ

เพื่อชดเชยต้นทุน ธุรกิจต่างๆ จึงจำเป็นต้องปรับราคาขาย อย่างไรก็ตาม นายตวนกล่าวว่า การกำหนดราคาตามระดับตลาดโลกจะสร้างความยากลำบากให้กับเกษตรกร ตลาดหลักของปุ๋ยคามาคือภาคตะวันตกเฉียงใต้ ในขณะที่ราคาข้าวในภูมิภาคนี้แทบไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น การปรับราคาจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเสมอ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกร ผลที่ตามมาคือแม้จะมีการปรับราคาแล้ว ราคาปุ๋ยในประเทศก็ยังคงต่ำกว่าราคาในตลาดโลกอย่างมาก

นายวู คานห์ เทียน หัวหน้าฝ่ายธุรกิจของบริษัทปิโตรเคมีภัณฑ์ เพอร์ติเคิล แอนด์ เคมีภัณฑ์ คอร์ปอเรชั่น กล่าวเห็นพ้องว่า ราคาปุ๋ยในประเทศได้รับผลกระทบ แต่มีความล่าช้ากว่าราคาในตลาดโลก เมื่อเร็วๆ นี้ ราคาในตลาดโลกเพิ่มขึ้น 40-50% ในขณะที่ราคาในประเทศเพิ่มขึ้นเพียงประมาณ 20% เท่านั้น

นายเทียนกล่าวว่า ปัจจุบันหน่วยงานนี้รักษาระดับราคาไว้ได้อย่างมั่นคง หากราคาสูงขึ้นตามราคาตลาดโลก เกษตรกรจะไม่สามารถทำกำไรได้ โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกข้าวและพืชผลอื่นๆ เขายังกล่าวอีกว่ากำลังการผลิตภายในประเทศสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรได้อย่างเต็มที่ หากโรงงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะมีผลผลิตส่วนเกินสำหรับการส่งออกด้วยซ้ำ

ตามที่ผู้ผลิตปุ๋ยระบุ ด้วยราคาวัตถุดิบที่ยังคงสูงและความเสี่ยงจากสินค้าล่อเลียนแบบและของปลอมที่เพิ่มสูงขึ้น ผู้ผลิตรายย่อยจำนวนมากจะฉวยโอกาสนี้ในการแสวงหาผลกำไรโดยการปล่อยสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาด ดังนั้น พวกเขาจึงเรียกร้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสริมสร้างการตรวจสอบและควบคุมเพื่อปกป้องผลผลิตและเกษตรกร

เว็บไซต์ข่าว Báo Sài Gòn Giải phóng รายงานว่า เมื่อเผชิญกับแรงกดดันสองด้าน ได้แก่ ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นและความผันผวนที่คาดเดาไม่ได้ของตลาดข้าวโลก อุตสาหกรรมข้าวจึงจำเป็นต้องตอบสนองในระยะสั้นเท่านั้น แต่ยังคงต้องบริหารจัดการอย่างยืดหยุ่นและดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างรวดเร็วในด้านการผลิต การบริโภคสินค้า และโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนและปรับปรุงห่วงโซ่อุปทานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตลาดข้าวโลกกำลังเข้าสู่ช่วงปรับตัวหลังจากราคาสูงขึ้นต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ในขณะที่เดียวกันประเทศผู้นำเข้าหลายประเทศก็มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายการสำรองและนำเข้า ทำให้การคาดการณ์แนวโน้มตลาดทำได้ยากขึ้น

การพัฒนาเหล่านี้ ประกอบกับผลกระทบเชิงลบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ส่งผลให้ต้นทุนเชื้อเพลิงการขนส่ง และแรงงานเพิ่มสูงขึ้น สร้างแรงกดดันอย่างมากต่อการผลิตและการบริโภคภายในประเทศ ในขณะเดียวกัน ราคาข้าวในประเทศมีแนวโน้มลดลง ทำให้ช่องว่างระหว่างต้นทุนและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพิ่มมากขึ้น

ที่น่าเป็นห่วงยิ่งกว่านั้นคือ ผลผลิตที่ลดลงนี้เกิดขึ้นในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวสูงสุดของข้าวฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งเป็นข้าวที่สำคัญที่สุดของปีในจังหวัดต่างๆ ในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง และในบางพื้นที่ที่กำลังเตรียมการสำหรับข้าวฤดูร้อน-ฤดูใบไม้ร่วง ในจังหวัดสำคัญๆ ที่ปลูกข้าว เช่น อาน เจียง ดงทับ เกิ่นโถ และวิญล็อง เกษตรกรจำนวนมากกำลังเผชิญกับภาวะที่ผลผลิตอุดมสมบูรณ์แต่ราคาขายต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ในขณะที่ต้นทุนปุ๋ย เชื้อเพลิง และการขนส่งกลับเพิ่มสูงขึ้น กลายเป็นภาระหนักสำหรับเกษตรกร ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้และขวัญกำลังใจของพวกเขาในฤดูกาลต่อไป

ในบริบทนี้ คำสั่งของ นายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 21/CD-TTg ว่าด้วยการจัดการการผลิตและการบริโภคข้าวในสถานการณ์ใหม่ ได้ขอให้กระทรวง ภาคส่วน และท้องถิ่นต่างๆ ติดตามความเคลื่อนไหวของตลาดอย่างใกล้ชิด สร้างความสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ ส่งเสริมการบริโภคและการส่งออกข้าว และพัฒนาแนวทางแก้ไขเชิงรุกเพื่อสนับสนุนเกษตรกรและธุรกิจต่างๆ

อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์จริงแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของนโยบายขึ้นอยู่กับความเร็วและคุณภาพของการดำเนินการเป็นอย่างมาก จุดสำคัญประการหนึ่งในขณะนี้คือ การจัดการจัดซื้อข้าวให้ทันที่ ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับตลาดในช่วงที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมากตามฤดูกาล เมื่อกระบวนการจัดซื้อดำเนินไปอย่างรวดเร็ว แรงกดดันด้านราคาที่ลดลงก็จะถูกจำกัด ช่วยให้ตลาดหลีกเลี่ยงความผันผวนในระยะสั้นที่เป็นลบ บทบาทในการเชื่อมโยงของหน่วยงานท้องถิ่นระหว่างธุรกิจ สหกรณ์ และเกษตรกร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจำกัดปัญหาขอขวดหรือการปั่นราคาในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เพื่อให้การจัดซื้อข้าวและการเก็บรักษาระยะสั้น มีบทบาทอย่างแท้จริงในการควบคุมอุปสงค์และอุปทานทางออกที่สำคัญต้องเริ่มต้นด้วยการเปิดใช้งานแพ็คเกจสินเชื่อเพื่อสนับสนุนการจัดซื้อข้าวโดยทันที ธนาคารจำเป็นต้องจัดสรรวงเงินสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยพิเศษตามหลักการตลาดอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ธุรกิจมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอซึ่งไม่ใช่การอุดหนุน แต่เป็นเครื่องมือสนับสนุนเพื่อให้มั่นใจว่าตลาดทำงานได้อย่างราบรื่น ช่วยให้ธุรกิจสามารถจัดซื้อและเก็บรักษาข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยรักษาเสถียรภาพราคาข้าวสำหรับเกษตรกร

ในขณะเดียวกัน แรงกดดันจากต้นทุนการผลิตในห่วงโซ่คุณค่าของข้าวก็กำลังกลายเป็นอุปสรรคสำคัญ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้น ต้นทุนการขนส่ง และค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ได้กดเซาะผลกำไรของทั้งผู้ผลิตและธุรกิจอย่างมาก ในบริบทนี้ แนวทางการลดต้นทุน ตั้งแต่การเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งและการสนับสนุนโลจิสติกส์ทางการเกษตร ไปจนถึงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรและการปรับปรุงประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทาน สามารถสร้างโอกาสสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

ในระยะยาว เรื่องของอุตสาหกรรมข้าวไม่ได้เป็นเพียงเรื่องปริมาณการผลิตหรือกำลังการบริโภคเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับมูลค่าเพิ่มและความยั่งยืนด้วย ในความเป็นจริง ลักษณะการผลิตที่กระจัดกระจายและการขาดความเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งในห่วงโซ่อุปทานยังคงเป็นข้อจำกัดที่สำคัญ เมื่อความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร สหกรณ์ และธุรกิจต่างๆ แข็งแกร่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เพียงแต่ผลผลิตจะมีความเสถียรมากขึ้นเท่านั้น แต่คุณภาพของผลิตภัณฑ์ก็จะมีโอกาสดีขึ้นด้วย

การเปลี่ยนไปสู่การผลิตข้าวคุณภาพสูง ข้าวที่มีกลิ่นหอม และมีเอกลักษณ์เฉพาะในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงเป็นทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของแบรนด์และลดการพึ่งพาการแข่งขันด้านราคาต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นการวางรากฐานให้ภาคอุตสาหกรรมข้าวของเวียดนามสามารถปรับตัวให้เข้ากับการผันผวนในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น

การปลูกข้าวในฤดูหนาว-ฤดูใบไม้ผลิปีนี้เป็น การทดสอบศักยภาพในการบริหารจัดการและการประสานงานด้านนโยบายของเรา ในตลาดที่มีความผันผวนมากขึ้น การดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและเด็ดขาดจะเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมข้าว

สำนักข่าว VnEconomy รายงานว่า กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า (Ministry of Industry and Trade) ของเวียดนามได้ออกคำสั่ง (Directive) เพื่อยกระดับการผลิตและการส่งออกข้าว ควบคู่กับการรักษาเสถียรภาพของตลาดภายในประเทศ โดยสอดคล้องกับแนวนโยบายล่าสุดของนายกรัฐมนตรี

คำสั่งดังกล่าวเรียกร้องให้มีการบริหารจัดการการส่งออกที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพิ่มความโปร่งใส และยกระดับการกำกับดูแลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การผลิต การค้า ไปจนถึงการส่งออก เพื่อสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของภาคอุตสาหกรรมข้าว

ภายใต้แผนงานนี้ กรมการค้านโยบายพหุภาคี (Multilateral Trade Policy Department) จะให้การสนับสนุนภาคธุรกิจในการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreements: FTAs) ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเร่งการเจรจากับสหภาพยุโรป (European Union) และสหราชอาณาจักร (United Kingdom) เพื่อขยายรายการสายพันธุ์ข้าวที่ได้รับสิทธิภาษีศุลกากรในอัตราพิเศษ นอกจากนี้ ยังมีแผนใช้โควตาภายใต้ความตกลงแบบครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership) ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อผลักดันการส่งออก

ขณะเดียวกัน กรมพัฒนาตลาดต่างประเทศ (Foreign Market Development Department) จะกำกับดูแลสำนักงานการค้าในต่างประเทศให้ติดตามการเปลี่ยนแปลงนโยบาย จัดทำข้อมูลอัปเดตตลาด และออกคำเตือนความเสี่ยง โดยเฉพาะในบริบทของความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบโลจิสติกส์และเส้นทางการค้า อีกทั้งจะเร่งดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการค้าเพื่อขยายตลาด โดยผสานทั้งรูปแบบดั้งเดิมและแพลตฟอร์มดิจิทัล

กระทรวงฯ เน้นย้ำถึงความสำคัญของการกระจายตลาดส่งออก เพื่อลดการพึ่งพาทลาดดั้งเดิม พร้อมมุ่งเป้าสู่ตลาดที่มีมูลค่าสูงและเฉพาะกลุ่ม (niche market) ในสหภาพยุโรป (European Union) สหรัฐฯ (United States) และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

ในประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบการค้าข้าวและการส่งออก ป้องกันการทุจริต และส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ โดยผู้ส่งออกจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านการสำรองสินค้า คุณภาพ และการรายงานข้อมูลอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งนำเครื่องมือบริหารความเสี่ยงมาใช้เพื่อรับมือกับความผันผวนของราคาและระบบโลจิสติกส์

ที่มา *Oryza.com*

เมียนมา

สำนักข่าว Global New Light Of Myanmar รายงานว่า สหพันธ์ข้าวเมียนมา (Myanmar Rice Federation: MRF) ได้ออกคำแนะนำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมข้าวหลีกเลี่ยงการกักตุนเชื้อเพลิงและปุ๋ยเกินความจำเป็น

MRF ระบุว่าความตึงเครียดในตะวันออกกลาง (Middle East) ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้นและเกิดความผันผวนในตลาดน้ำมันระหว่างประเทศ ทำให้รัฐบาลออกประกาศให้มีการประหยัดเชื้อเพลิง

สมาพันธ์เน้นย้ำว่า เชื้อเพลิงเป็นสิ่งจำเป็นในทุกขั้นตอนของการผลิตข้าว ตั้งแต่การเพาะปลูก การสูบน้ำ การเก็บเกี่ยว การสี การขนส่ง เพื่อให้การใช้เชื้อเพลิงมีประสิทธิภาพ MRF แนะนำให้โรงสี ผู้ค้าส่ง และบริษัทต่าง ๆ ช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาเชื้อเพลิงดีเซลที่จำเป็น สนับสนุนการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และให้บริการเช่าอุปกรณ์แก่เกษตรกรขนาดเล็ก

นอกจากนี้ ภาคอุตสาหกรรมสีข้าวและขนส่งควรลดการใช้เชื้อเพลิง ขณะที่โรงสีควรพิจารณาการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ควบคู่ไปด้วย เนื่องจากราคาปุ๋ยปรับตัวสูงขึ้น MRF ยังแนะนำให้ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ (organic and bio-fertilizers)

MRF ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา (Republic of the Union of Myanmar Chambers of Commerce and Industry: UMFCI) และสมาคมต่าง ๆ รวมถึงบริษัทเอกชน

ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

สหพันธ์ข้าวกัมพูชา (CRF) ประกาศราคาส่งออกข้าวประจำวันที่ 19 มีนาคม 2569 ดังนี้

รายการชนิดข้าว	3 มีนาคม 2569	19 มีนาคม 2569	เปลี่ยนแปลง
	เหรียญสหรัฐต่อดัน (FOB)		
1.ข้าวหอม Malys Angkor (Pka Romdoul / Jasmine) ชนิด 5%	840	840	-
2.ข้าวหอม Fragrant Rice (Sen Kra Ob - SKO) ชนิด 5%	717	710	-7
3.ข้าวหอม Fragrant Rice (SRO)	520	545	+25
4.ข้าวขาวพื้นนุ่ม (White Rice Soft Texture) ชนิด 5%	495	505	+10
5.ข้าวขาวพื้นแข็ง (White Rice Hard Texture) ชนิด 5%	520	-	-
6.ข้าวหนึ่ง (Parboiled Rice) ชนิด 5%	580	575	-5
7.ข้าวกล้องหอม (Brown Jasmine Rice / Romdoul)	830	830	-
8.ข้าวกล้องขาว (Brown White Rice)	490	490	-
9.ข้าวหอมอินทรี (Organic Jasmine Rice)	1,350	1,315	-35
10.ข้าวขาวอินทรี (Organic White Rice) ชนิด 5%	1,050	1,050	-
11.ข้าวหนึ่งอินทรี (Organic Parboiled Rice) ชนิด 5%	1,100	1,070	-30

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักข่าว BusinessWorld รายงานว่า นาย Francisco P. Tiu Laurel, Jr. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture: DA) ระบุว่า ฟิลิปปินส์ยังคงสามารถเข้าถึงอุปทานข้าวจากตลาดต่างประเทศได้อย่างเพียงพอ แม้ว่าเกษตรกรจะลดการเพาะปลูกในช่วงปลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาข้าวเปลือก (palay) ในระดับหน้าฟาร์มอยู่ในระดับต่ำ

นาย Laurel กล่าวผ่าน WhatsApp ว่า เกษตรกรจำนวนมากไม่ได้เพาะปลูกในช่วงปลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากราคาข้าวเปลือกอยู่ในระดับต่ำ พร้อมทั้งเสริมว่า ฟิลิปปินส์ยังถือว่าโชคดีที่การคาดการณ์ผลผลิตในไตรมาสแรกไม่ได้ลดลงรุนแรงอย่างที่กังวล

สำนักงานสถิติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) คาดการณ์โดยอ้างอิงจากสถานะของพืชผล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2569 ว่า ผลผลิตข้าวเปลือกในไตรมาสแรกจะลดลง 7.1% เมื่อเทียบกับปีก่อน มาอยู่ที่ 4.36 ล้านตัน (MT) ขณะเดียวกัน พื้นที่เก็บเกี่ยวคาดว่าจะลดลง 6.2% เมื่อเทียบรายปี เหลือประมาณ 1.08 ล้านเฮกตาร์

อย่างไรก็ตาม นาย Laurel ระบุว่า อุปทานข้าวจากประเทศผู้ส่งออกหลัก เช่น ประเทศเวียดนาม (Vietnam) ประเทศอินเดีย (India) และประเทศเมียนมา (Myanmar) ยังคงมีเพียงพอ แต่ต้นทุนค่าระวางขนส่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อราคาสำหรับผู้บริโภคต้องจ่าย โดยเฉพาะจากผลกระทบของวิกฤตในตะวันออกกลาง

ในส่วนของกรนำเข้า นาย Laurel เปิดเผยว่า ปริมาณนำเข้าข้าวในเดือนนี้อาจสูงกว่าประมาณการเดิมที่ 150,000 ตันต่อเดือน สำหรับช่วงเดือนมีนาคมและเมษายนเล็กน้อย โดยระบุว่าไม่มีการกำหนดเพดานนำเข้าที่ชัดเจน แต่เป็นข้อตกลงโดยสมัครใจ (gentlemen's agreement) ระหว่างกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture: DA) และผู้นำเข้า เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ทั้งนี้ตามข้อมูลของสำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry) ณ วันที่ 12 มีนาคม 2569 ปริมาณนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์อยู่ที่มากกว่า 103,000 ตัน

รายงานจาก GMA Regional TV News ระบุว่า กระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) ของฟิลิปปินส์กำลังติดตามสถานการณ์ราคาข้าวนำเข้าและมีความเป็นไปได้ที่จะกำหนดเพดานราคา (price cap) เนื่องจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นกำลังกดดันต้นทุนด้านการเกษตร

นอกจากนี้ ราคาปุ๋ยได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจากปัญหาความล่าช้าในห่วงโซ่อุปทาน ส่งผลให้มีการหารือกับประเทศผู้ผลิตรายสำคัญ ได้แก่ จีน รัสเซีย และอินเดีย เพื่อสร้างความมั่นคงด้านการนำเข้าปุ๋ยอย่างต่อเนื่อง

เจ้าหน้าที่ของ DA ระบุว่า ต้นทุนด้านการขนส่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตร ดังนั้น หากราคาน้ำมันยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลโดยตรงต่อราคาสินค้าเกษตรในระดับผู้บริโภค ขณะเดียวกัน ปุ๋ยซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตหลักก็มีราคาพุ่งขึ้นจากความล่าช้าของระบบโลจิสติกส์และอุปทาน

กระทรวงฯ ระบุว่า ได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Department of Trade and Industry) ภายใต้คำสั่งของประธานาธิบดี เพื่อกำกับดูแลระดับราคาและป้องกันการฉวยโอกาสทางราคา (profiteering) แม้ว่าสินค้าเกษตรชนิดอื่นยังไม่พบการปรับขึ้นของราคาที่มีนัยสำคัญ แต่หน่วยงานภาครัฐยังคงติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

ด้านประธานาธิบดี Ferdinand Marcos Jr. ระบุว่ายังไม่มั่นใจเกี่ยวกับการใช้อำนาจบริหารเพื่อปรับลดหรือระงับภาษีสรรพสามิตน้ำมันในทันที โดยให้เหตุผลว่าจำเป็นต้องติดตามแนวโน้มราคาน้ำมันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสถานการณ์ยังมีความไม่แน่นอนสูง และอาจเป็นเพียงการคาดการณ์

เขากล่าวเพิ่มเติมว่า รัฐบาลกำลังปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และจะพิจารณาใช้มาตรการที่เหมาะสม รวมถึงการใช้อำนาจทางนโยบาย เมื่อมีความจำเป็น และในระดับที่เหมาะสมต่อไป

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มีนาคม 2569) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 1,013,653.55 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 879 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 10.4% เมื่อเทียบกับ 917,855 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 1,312 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการนำเข้าจำนวน 379,967.50 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 250 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 35.7% เมื่อเทียบกับ 279,940.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 425 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการนำเข้าจำนวน 442,244.49 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 417 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 63.3% เมื่อเทียบกับ 270,796.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 382 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มีนาคม 2569) มีการนำเข้าจำนวน 191,441.56 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 212 ใบ) ลดลงประมาณ 47.9% เมื่อเทียบกับ 367,117.72 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 505 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ข้อมูล ณ วันที่ 19 มีนาคม 2569 ฟิลิปปินส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 871,393.41 ตัน (สัดส่วน 86.0% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยไทยจำนวน 77,333.42 ตัน (สัดส่วน 7.6%) เมียนมาจำนวน 45,447.15 ตัน (สัดส่วน 4.5%) กัมพูชา 16,300 ตัน (สัดส่วน 1.6%) อินเดีย 1,130.2 ตัน (สัดส่วน 0.1%) ปากีสถาน 1,646 ตัน (สัดส่วน 0.2%) เกาหลีใต้ 400 ตัน และอิตาลี 3.36 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มีนาคม 2569) มีจำนวนรวม 1,268 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 1,271,239.42 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 453 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 484,060.91 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2569 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 489 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 497,179.98 ตัน
- เดือนมีนาคม 2569 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มีนาคม 2569) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 326 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 289,998.53 ตัน

รายงานจากสำนักข่าว Bloomberg ระบุว่าฟิลิปปินส์กำลังเร่งกระชับความร่วมมือกับผู้ผลิตปุ๋ยรายสำคัญของโลก ได้แก่ China, Russia, India และ Belarus เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านอุปทาน ท่ามกลางความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยังคงส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานปุ๋ยโลกอย่างต่อเนื่อง

นาย Francisco Tiu Laurel Jr. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์เปิดเผยว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการหารือกับประเทศคู่ค้าเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถเข้าถึงปุ๋ยได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีความกังวลว่าผู้ส่งออกอาจไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่มีอยู่ได้ เนื่องจากราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นและข้อจำกัดด้านโลจิสติกส์ ความเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นท่ามกลางผลกระทบจากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานปุ๋ยโลก

ทั้งนี้ การปิดใช้งานช่องแคบ Hormuz (Strait of Hormuz) ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งสำคัญสำหรับปุ๋ยประมาณหนึ่งในสามของโลก ได้ยิ่งเพิ่มความกังวลด้านอุปทาน ขณะเดียวกัน ราคาก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas: LNG) ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตปุ๋ย ก็ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยราคาปุ๋ยยูเรียในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปรับตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 40% นับตั้งแต่เกิดความขัดแย้ง

อย่างไรก็ตาม China ได้ให้ความมั่นใจกับฟิลิปปินส์ว่าจะไม่ใช้มาตรการจำกัดการส่งออกปุย ซึ่งช่วยบรรเทาความกังวลได้ในระดับหนึ่ง ปัจจุบันฟิลิปปินส์มีสต็อกปุยเพียงพอสำหรับใช้ถึงเดือนพฤษภาคม และได้จัดหาปุยแล้วประมาณ 84% ของความต้องการทั้งปี อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความไม่แน่นอนว่าการส่งมอบตามสัญญาทั้งหมดจะสามารถดำเนินการได้ครบถ้วนหรือไม่

ข้อจำกัดด้านอุปทานในตลาดโลกยังทวีความรุนแรงขึ้นจากการหยุดชะงักของการผลิตในประเทศสำคัญ โดยโรงงานผลิตยูเรียหลายแห่งใน India และ Bangladesh ได้หยุดดำเนินการหรือเลื่อนแผนซ่อมบำรุงให้เร็วขึ้น เนื่องจากปริมาณก๊าซที่ลดลง ขณะที่ China ได้เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมการส่งออก ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านการขาดแคลนอุปทานเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้า เช่น ฟิลิปปินส์

การขาดแคลนปุยอาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรของฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะการผลิตข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของประเทศ รวมถึงพืชเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก เช่น น้ำมันมะพร้าวและกล้วย แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะระบุว่าปัญหาในปัจจุบันยังเป็นเรื่องของราคาที่ปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าการขาดแคลนสินค้าโดยตรง แต่รัฐบาลกำลังพิจารณามาตรการเพื่อลดแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ รวมถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดเพดานราคาข้าวนำเข้า

ด้านประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์ได้ออกมาให้ความเชื่อมั่นต่อประชาชนว่าประเทศยังมีปริมาณอาหารเพียงพอ และขอความร่วมมือไม่ให้เกิดการซื้อกักตุนหรือกักเก็บสินค้าเกินความจำเป็น
ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

อินโดนีเซีย

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ตา (อินโดนีเซีย) รายงานโดยอ้างสำนักข่าว CNBC Indonesia ว่า ธนาคารกลางอินโดนีเซีย (Bank Indonesia: BI) ได้ออกมาเตือนถึงความเป็นไปได้ของการปรับตัวสูงขึ้นของราคาสินค้า หรือแรงกดดันด้านเงินเฟ้อ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์ ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง รวมถึงการเริ่มต้นของฤดูแล้งที่ยาวนานในประเทศอินโดนีเซีย

นาง Aida S. Budiman รองผู้ว่าการธนาคารกลางอินโดนีเซีย อธิบายว่า ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการโจมตีอิหร่านโดยสหรัฐอเมริกาและอิสราเอล อาจก่อให้เกิดแรงกดดันด้านเงินเฟ้อในอินโดนีเซีย โดยมีสาเหตุมาจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานโลก รวมถึงแรงกดดันต่อราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะในภาคพลังงาน

นาง Aida กล่าวในการแถลงข่าวออนไลน์เกี่ยวกับผล การประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน ของธนาคารกลางอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2569 ว่า สถานการณ์ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้ออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะผ่านช่องทางด้านอุปทานและการปรับตัวสูงขึ้นของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งเป็นประเด็นที่เราจำเป็นต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

ขณะเดียวกัน นาง Aida ระบุว่า ในช่วงฤดูแล้งที่ยาวนาน แรงกดดันด้านราคามีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรในกลุ่มพืชสวนหลายชนิด อาทิ พริก ข้าวโพด และข้าว เนื่องจากสำนักงานอุตุนิยมวิทยา ภูมิอากาศ และธรณีฟิสิกส์ของอินโดนีเซีย (BMKG) ได้รายงานถึงความเป็นไปได้ที่ฤดูแล้งในปีนี้จะมาถึงเร็ว กว่าปกติและมีความแห้งแล้งรุนแรงมากขึ้น

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในส่วนของสินค้าเกษตรกลุ่มพืชสวน เช่น พริก ข้าวโพด และข้าว

ก่อนหน้านี้ ธนาคารกลางอินโดนีเซียยังได้ระบุว่า แรงกดดันด้านเงินเฟ้อในระดับโลกได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 3.8% เป็น 4.1% อันเป็นผลมาจากสถานการณ์สงครามในตะวันออกกลาง ซึ่งส่งผลให้ขอบเขตในการผ่อนคลายนโยบายการเงินของหลายประเทศทั่วโลกมีความจำกัดมากขึ้น รวมถึงมีความเป็นไปได้ที่การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐ (Fed Funds Rate: FFR) อาจต้องเลื่อนออกไปอีก

สำหรับสถานการณ์ภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้อล่าสุด ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2569 ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยอยู่ที่ร้อยละ 4.76 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (Year-on-Year: yoy) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากฐานเปรียบเทียบชั่วคราวจากมาตรการส่วนลดค่าไฟฟ้าภาคครัวเรือนร้อยละ 50 ที่รัฐบาลได้ดำเนินการในช่วงเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

แรงกดดันด้านเงินเฟ้อดังกล่าวยังได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core Inflation) ที่อยู่ในระดับร้อยละ 2.63 (yoy) โดยมีปัจจัยสำคัญจากการปรับตัวสูงขึ้นของราคาทองคำ นอกจากนี้ เงินเฟ้อในหมวดอาหารสดที่มีความผันผวน (Volatile Food: VF) ยังอยู่ที่ร้อยละ 4.64 (yoy) สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริโภคในช่วงเทศกาลตรุษจีนและเดือนรอมฎอน ปีอิหฺเราะห์ศักราช 1447 รวมทั้งการลดลงของปริมาณอุปทานอันเนื่องมาจากความแปรปรวนของสภาพอากาศ

ทั้งนี้ อาจเกิดโอกาสสำหรับการส่งออกข้าวของไทยไปยังประเทศอินโดนีเซีย หากแรงกดดันด้านอุปทานภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยฤดูแล้งที่ยาวนานและความแห้งแล้งมากขึ้น อาจส่งผลให้ผลผลิตข้าวของอินโดนีเซียลดลง และทำให้ราคาสินค้าอาหารปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งอาจกระตุ้นให้รัฐบาลพิจารณา การนำเข้าข้าวเพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาดภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม โอกาสดังกล่าวยังคงขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐเป็นสำคัญ เนื่องจากการนำเข้าข้าวของอินโดนีเซียอยู่ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเข้มงวด และโดยทั่วไปจะดำเนินการผ่านการจัดซื้อของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อคุ้มครองเกษตรกรภายในประเทศ และรักษาความมั่นคงทางอาหาร

ดังนั้น หากเกิดการหยุดชะงักของการผลิตหรือแรงกดดันด้านราคาที่สูงขึ้น ไทยอาจได้รับประโยชน์ จากความต้องการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในรูปแบบการจัดซื้อของภาครัฐ หรือในกลุ่มตลาดข้าวคุณภาพพรีเมียม

ที่มา *Oryza.com* และ *สศต. ณ กรุงจาการ์ตา (อินโดนีเซีย) (TTC, Jakarta (Indonesia))*

ญี่ปุ่น

สำนักข่าว NHK WORLD-JAPAN รายงานว่า ราคาข้าวในประเทศญี่ปุ่น ปรับตัวลดลงต่อเนื่องเป็นสัปดาห์ที่ 5 โดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) ระบุว่าสาเหตุหลักมาจากความพยายามของผู้ค้าส่งในการระบายสินค้าคงคลัง

กระทรวงฯ ดำเนินการสำรวจราคาข้าวจากซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,000 แห่งทั่วประเทศ และเผยแพร่ข้อมูลเป็นรายสัปดาห์ โดยในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 15 มีนาคม 2569 ราคาข้าวเฉลี่ยขนาดบรรจุ 5 กิโลกรัม (รวมภาษี) อยู่ที่ 3,980 เยน หรือประมาณ 25 ดอลลาร์สหรัฐ

ราคาดังกล่าวปรับลดลงประมาณ 0.20 ดอลลาร์สหรัฐจากสัปดาห์ก่อนหน้า และนับเป็นการลดลงต่อเนื่อง เป็นสัปดาห์ที่ 5 อีกทั้งยังเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ที่ราคาข้าวเฉลี่ยลดลงต่ำกว่า 4,000 เยน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำข้าวจากสต็อกรัฐบาลที่มีราคาต่ำออกสู่ตลาดในปริมาณมาก

เมื่อพิจารณารายประเภท พบว่า ราคาข้าวชนิดพันธุ์เดี่ยวและแหล่งผลิตเดียว (single-variety, single-origin rice) ปรับลดลง 0.15 ดอลลาร์สหรัฐ มาอยู่ที่ประมาณ 25.6 ดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ราคาข้าวผสม (blended rice) ลดลง 0.33 ดอลลาร์สหรัฐ เหลือประมาณ 23 ดอลลาร์สหรัฐ

ทั้งนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมข้าวจำนวนมากคาดการณ์ว่า แนวโน้มราคาข้าวในญี่ปุ่นอาจยังคงปรับตัวลดลงต่อเนื่องในระยะถัดไป

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่า กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries: MAFF) เปิดเผยว่า ได้ปรับเพิ่มคาดการณ์ปริมาณสต็อกข้าวภาคเอกชน (private rice stocks) ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2569 เป็น 2.34 ล้านตัน (ในรูปข้าวกล้อง) เพิ่มขึ้น 50,000 ตัน จากประมาณการ ณ สิ้นเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

ปริมาณสต็อกข้าวภาคเอกชนดังกล่าวคาดว่าจะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดยสูงกว่าช่วงระดับที่เหมาะสมซึ่งอยู่ที่ 1.8–2.0 ล้านตัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาข้าวในตลาด

กระทรวงฯ ได้นำเสนอประมาณการใหม่ดังกล่าวในการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในวันเดียวกัน ซึ่งโดยปกติแล้วจะไม่มีการเผยแพร่ประมาณการสต็อกข้าวในเดือนมีนาคม 2569 อย่างไรก็ตาม ในครั้งนี้เห็นว่ามีคามจำเป็นในการให้ข้อมูลที่มีความแม่นยำมากขึ้น

ทั้งนี้ กระทรวงฯ คาดการณ์ว่าปริมาณผลผลิตข้าวในปี 2025 จะอยู่ที่ 7.47 ล้านตัน ลดลง 10,000 ตัน จากการคาดการณ์ครั้งก่อน ขณะที่ความต้องการบริโภคข้าวคาดว่าจะอยู่ที่ไม่เกิน 7.04 ล้านตัน ลดลง 70,000 ตัน

นอกจากนี้ จากข้อมูลพบว่าปริมาณการสีข้าว (rice polishing) ณ เดือนมกราคม อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา 5% ส่งผลให้กระทรวงฯ ปรับลดประมาณการการบริโภคข้าวต่อหัวของประชากรลงด้วย

ที่มา Oryza.com

เกาหลีใต้

สำนักข่าว The Chosun รายงานว่า ราคาข้าวยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 7 ติดต่อกัน แม้ว่ารัฐบาลจะออกมาตรการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง แต่ราคายังคงไม่มีสัญญาณชะลอตัว และกำลังเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันอัตราเงินเฟ้อด้านอาหารในครัวเรือนโดยรวม

ตามข้อมูลขององค์การการค้าเกษตรและประมงเกาหลี (Korea Agro-Fisheries & Food Trade Corporation) เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2569 ระบุว่า ณ วันที่ 18 มีนาคม 2569 ราคาขายปลีกเฉลี่ยของข้าวขนาด 20 กิโลกรัมอยู่ที่ 62,951 วอน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และสูงกว่าระดับเฉลี่ยร้อยละ 16.5 ขณะที่ข้าวขนาด 10 กิโลกรัมมีราคาอยู่ที่ 36,214 วอน เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.1 เมื่อเทียบรายปี และสูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 25.8 ส่วนราคาแหล่งผลิตอยู่ที่ 57,716 วอนต่อ 20 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.7 จากปีก่อน และสูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 19.4 ทั้งนี้ จากดัชนีราคาผู้บริโภคในเดือนที่ผ่านมา พบว่าราคาข้าวพุ่งขึ้นร้อยละ 17.7 เมื่อเทียบรายปี ซึ่งสูงกว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ 2.0) เกือบ 9 เท่า

ราคาข้าวยังคงยืนอยู่เหนือระดับจิตวิทยาที่ 60,000 วอนต่อ 20 กิโลกรัม นับตั้งแต่ทะลุระดับดังกล่าวในเดือนกันยายนของปีที่ผ่านมา และเคลื่อนไหวเหนือระดับนี้ต่อเนื่องเป็นเวลา 7 เดือน

ด้านนายซง มี-รยอง (Song Mi-ryung) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร อาหาร และกิจการชนบท (Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs) เคยคาดการณ์ว่า ราคาข้าวจะปรับลดลงหลังฤดูเก็บเกี่ยว อย่างไรก็ตาม ราคายังคงไม่ทรงตัว แม้ว่ากระทรวงฯ จะประกาศเมื่อปลายเดือนที่ผ่านมาว่าจะทยอยระบายข้าวสำรองของภาครัฐจำนวน 150,000 ตันเข้าสู่ตลาด แต่การเคลื่อนไหวของราคายังคงมีจำกัด

การปรับตัวขึ้นอย่างรวดเร็วของราคาข้าวได้ส่งผลกระทบต่อต้นทุนอาหารนอกบ้านโดยตรง โดยในเดือนที่ผ่านมา ราคาต็อก (tteok: rice cake) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบรายปี นับเป็นการขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 9 ตั้งแต่เดือนมิถุนายนปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 2.7) ขณะที่ซัมกักกิมบับ (samgak-gimbap: ข้าวปั้นรูปสามเหลี่ยม) ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 และเมนูบิบิมบับ (bibimbap) เช็ดข้าวพร้อมซุปเต้าเจี้ยว (doenjang-jjigae baekban) รวมถึงเช็ดข้าวพร้อมซุปกิมจิ (kimchi-jjigae baekban) ต่างปรับเพิ่มขึ้นในระดับกลางร้อยละ 3

นักวิจารณ์จำนวนหนึ่งเห็นว่าความล้มเหลวเชิงนโยบายของภาครัฐเป็นสาเหตุสำคัญของการปรับขึ้นของราคาข้าว โดยในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปี 2567 กระทรวงเกษตร อาหาร และกิจการชนบท (Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs) ได้แยกข้าวออกจากตลาดจำนวน 260,000 ตัน ซึ่งสูงกว่าปริมาณส่วนเกินจริงที่ 56,000 ตันอย่างมาก ส่งผลให้เกิดภาวะอุปทานตึงตัวและนำไปสู่การปรับขึ้นของราคา

ต่อมาในเดือนตุลาคมปีที่ผ่านมา กระทรวงฯ ได้ประกาศแผนแยกข้าวออกจากตลาดเพิ่มเติมอีก 100,000 เมตริกตัน เนื่องจากภาวะอุปทานล้นตลาด อย่างไรก็ตาม แผนดังกล่าวถูกยกเลิกในช่วงต้นปีนี้ โดยมีการจำกัดปริมาณ 45,000 ตันสำหรับการแปรรูป และเลื่อนกำหนดการนำข้าวจำนวน 55,000 ตันที่ให้ผู้จัดจำหน่ายในท้องถิ่น ยืมไปคืนออกไปอีก 1 ปี

อีกประเด็นสำคัญคือความคลาดเคลื่อนในการคาดการณ์อุปสงค์ของกระทรวงฯ โดยการบริโภคข้าวเพื่อการแปรรูปในปีที่ผ่านมา สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ประมาณ 40,000 ตัน

นอกจากนี้ นโยบายลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวยังเป็นปัจจัยที่ซ้ำเติมภาวะอุปทานตึงตัว โดยกระทรวงฯ ได้ลดพื้นที่นาข้าวลง 80,000 เฮกตาร์ในปีที่ผ่านมา และมีแผนจะลดเพิ่มเติมอีก 90,000 เฮกตาร์ในปีนี้

ที่มา *Oryza.com*

จีน

กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา (United States Department of Agriculture; USDA) ได้เผยแพร่รายงานสมดุลข้าว (rice balance sheet) ล่าสุดของจีนสำหรับแนวโน้มปีการตลาด 2026/27 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ภาคอุตสาหกรรมข้าวของจีนในปีการตลาด 2026/27 (MY 2026/27) คาดว่ายังคงมีเสถียรภาพโดยประเมินว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบรายปี อยู่ที่ประมาณ 147 ล้านตัน จากระดับประมาณ 146.33 ล้านตันในปีก่อนหน้า สะท้อนถึงการที่รัฐบาลยังคงให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (yield improvement) มากกว่าการขยายพื้นที่เพาะปลูก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านธัญพืช (grain security strategy)

ในด้านอุปสงค์ คาดว่าการบริโภคข้าวรวมจะอยู่ที่ประมาณ 145 ล้านตัน ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีปัจจัยหลักจากจำนวนประชากรที่หดตัวและพฤติกรรมบริโภคที่หลากหลายมากขึ้น (dietary

diversification) ส่งผลให้ความต้องการข้าวในฐานะอาหารหลักลดลง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความต้องการบางส่วนจากภาคอาหารสัตว์และภาคอุตสาหกรรม เช่น การใช้ปลายข้าว (broken rice) และผลพลอยได้

รัฐบาลจีนยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลตลาด ผ่านมาตรการรับซื้อและสนับสนุนราคา โดยเฉพาะระบบราคาประกันขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ซึ่งช่วยสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร และจูงใจให้มีการเพาะปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การรับซื้อในปริมาณมากส่งผลให้สต็อกข้าวภาครัฐอยู่ในระดับสูงมาก สำหรับปีการตลาด 2026/27 ทิศทางนโยบายได้เริ่มเปลี่ยนจากการสะสมสต็อก (accumulation) ไปสู่การบริหารหมุนเวียนสต็อก (managed stock rotation) โดยรวมถึงการระบายข้าวผ่านการประมูลอย่างมีการควบคุม ขณะที่การจำหน่ายข้าวเก่าผ่านรูปแบบ “invitational sale” ยังคงถูกระงับ ซึ่งจำกัดการนำข้าวเก่ามาใช้ในภาคอาหารสัตว์ และทำให้อุปทานในกลุ่มดังกล่าวตึงตัวมากขึ้น

ในด้านการค้า USDA ระบุว่า จีนจะยังคงควบคุมการนำเข้าและส่งออกข้าวอย่างเข้มงวดภายใต้ระบบโควตาภาษีศุลกากร (Tariff Rate Quota: TRQ) โดยปริมาณนำเข้าจะอยู่ในระดับจำกัด และมุ่งเน้นเฉพาะบางประเภท เช่น ปลายข้าวเพื่อใช้ในอาหารสัตว์หรือภาคอุตสาหกรรม

ดังนั้น การนำเข้าข้าวมีแนวโน้มทรงตัวหรือลดลงเล็กน้อย สอดคล้องกับนโยบายการพึ่งพาตนเองด้านการผลิตในประเทศ (self-sufficiency) ขณะที่การส่งออกข้าวยังคงอยู่ในระดับต่ำมาก เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับความมั่นคงด้านอุปทานภายในประเทศเป็นหลัก มากกว่าการมีบทบาทในตลาดโลก

สต็อกข้าวของจีนคาดว่าจะยังคงอยู่ในระดับสูงมาก โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการรับซื้อในอดีตที่เต็มเต็มคลังสำรองทั้งในระดับประเทศและระดับมณฑล สต็อกที่อยู่ในระดับสูงดังกล่าวช่วยเป็นกันชนต่อความเสี่ยงด้านอุปทาน และลดความจำเป็นในการนำเข้าในระยะกลาง

ในด้านราคา คาดว่าราคาข้าวจะยังคงมีเสถียรภาพในระดับหนึ่ง โดยได้รับแรงสนับสนุนจากระบบ MSP การบริหารจัดการสต็อก และการแทรกแซงของภาครัฐ ซึ่งช่วยลดความผันผวนเมื่อเทียบกับธัญพืชประเภทอื่น

โดยสรุป แนวโน้มปีการตลาด 2026/27 ของ USDA สะท้อนให้เห็นถึงภาคอุตสาหกรรมข้าวของจีนที่มีการกำกับดูแลอย่างเข้มข้น โดยมีลักษณะเด่น ได้แก่ การผลิตที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย การบริโภคที่ลดลง (ประมาณ 145 ล้านตัน) การนำเข้าที่ถูกควบคุม การส่งออกในระดับต่ำ สต็อกปริมาณสูง และราคาที่มีเสถียรภาพจากนโยบายภาครัฐ
ที่มา *Oryza.com*

ฮ่องกง

หน่วยงาน Trade and Industry Department ของฮ่องกง รายงานว่าในช่วง 2 เดือนแรกของปีนี้ (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2569) ฮ่องกงนำเข้าข้าวจากประเทศต่างๆรวมประมาณ 46,700 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.2% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 44,400 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยนำเข้าจากประเทศต่างๆ ดังนี้

1. ประเทศไทย จำนวนประมาณ 26,600 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.1% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 25,300 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 24,200 ตัน ข้าวขาวประมาณ 1,000 ตัน และข้าวชนิดอื่นๆประมาณ 1,400 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 57.0% ของปริมาณนำเข้าทั้งหมด เพิ่มขึ้นประมาณ 0.0% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 57.0%

2.ประเทศเวียดนาม จำนวนประมาณ 9,400 ตัน เพิ่มขึ้น 4.4% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 9,000 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 8,600 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่น ๆ รวมประมาณ 800 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 20.1% ลดลง 1% เมื่อเทียบกับส่วนแบ่งตลาดในช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 20.3%

3.ประเทศกัมพูชา จำนวนประมาณ 5,100 ตัน เพิ่มขึ้น 18.6% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 4,300 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าวหอมประมาณ 5,000 ตัน ข้าวขาว และข้าวชนิดอื่น ๆ รวมประมาณ 100 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 10.9% เพิ่มขึ้น 12.4% เมื่อเทียบกับเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 9.7%

4.ประเทศจีน จำนวนประมาณ 2,900 ตัน เพิ่มขึ้น 3.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 2,800 ตัน ในช่วงเดียวกัน ในปีที่ผ่านมา ประกอบด้วยข้าว Yu Jien (ข้าวเหนียว) ประมาณ 2,800 ตัน และข้าว See Mew จำนวน 100 ตัน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 6.2% ลดลง 1.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 6.3%

5.ประเทศญี่ปุ่น จำนวนประมาณ 1,600 ตัน ลดลง 15.8% เมื่อเทียบกับจำนวนประมาณ 1,900 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 3.4% ลดลง 20.9% ในช่วงเดียวกันของปี 2568

6.ประเทศอื่น ๆ รวมกันประมาณ 1,100 ตัน เท่ากับจำนวน 1,100 ตัน ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา คิดเป็นส่วนแบ่งตลาด 2.4% เท่ากับช่วงเดียวกันของปี 2568 ซึ่งอยู่ที่ 2.4%

สำหรับการส่งต่อ (Re-export) ไปยังประเทศอื่นๆ ในช่วง 2 เดือนแรกของปี 2569 มีปริมาณ 1,498 ตัน ลดลง 2.3% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,533 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยส่งไปยังมาเก๊าจำนวน 1,298 ตัน ลดลง 1.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,313 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังสหรัฐฯ 128 ตัน ลดลง 36.6% เมื่อเทียบกับจำนวน 202 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งไปยังแคนาดา 67 ตัน เพิ่มขึ้น 272.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 18 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา เป็นต้น

ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2569 อ่องกงมีจำนวนผู้เก็บสต็อกข้าวที่ได้จดทะเบียนแล้ว (Registered stockholders of rice) จำนวน 207 ราย และมีสถานที่เก็บรักษาข้าวที่ได้รับอนุมัติ (Approved rice storage places) จำนวน 142 แห่ง สำหรับการเก็บข้าวในสต็อก (Closing stock (excluding reserve stock)) อ่องกงมีข้าวอยู่ในสต็อก ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2569 รวม 13,900 ตัน และมีสต็อกสำรอง (Reserve stock for the import period) จำนวน 10,900 ตัน

สำหรับอัตราการบริโภคข้าวเฉลี่ยในปี 2024 อยู่ที่ประมาณ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เท่ากับในปี 2023 ที่ 34 กิโลกรัมต่อคนต่อปี แต่ลดลง 24.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 45 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ในปี 2014

ทางด้านราคาข้าวเฉลี่ยที่อ่องกงนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ นั้น (Average Rice Import CIF (Cost Insurance Freight) Prices) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ที่ผ่านมา ราคานำเข้าข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 8.14 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 7.85 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า ส่วนราคานำเข้าข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 5.05 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 5.18 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ในเดือนก่อนหน้า ราคานำเข้าข้าวจากจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 5.93 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 6.34 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า และราคานำเข้าข้าวหอมจากกัมพูชา (Cambodian Fragrant) อยู่ที่ 5.21 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 5.18 เหรียญอ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อนหน้า

ขณะที่ราคาขายปลีกเฉลี่ย (Average Retail Prices) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ที่ผ่านมา ราคาขายข้าวหอมจากไทย (Thai Fragrant) อยู่ที่ 13.28 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) ลดลงจาก 13.77 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน ส่วนราคาขายข้าวหอมจากเวียดนาม (Vietnamese Fragrant) อยู่ที่ 14.90 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 14.89 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน และราคาข้าวของจีน (Chinese Yu Jien) อยู่ที่ 13.37 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม (HK\$/kg) เพิ่มขึ้นจาก 13.36 เหรียญฮ่องกงต่อกิโลกรัม ในเดือนก่อน
ที่มา Trade and Industry Department

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่งออกลดลงเนื่องจากค่าเงินรูปีอ่อนค่าลงจนแตะระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ ขณะที่ความต้องการยังคงอ่อนแอเนื่องจากต้นทุนการขนส่งที่สูงขึ้น โดยข้าวหนึ่ง 5% ของอินเดีย มีราคาเสนอขายอยู่ที่ 343-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 348-353 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ส่วนราคาข้าวขาว 5% อยู่ที่ 342-348 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 344-350 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

ผู้ส่งออกรายหนึ่งในนิวเดลีกล่าวว่า ต้นทุนการขนส่งเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เกิดความขัดแย้งขึ้นในตะวันออกกลาง ในขณะที่ผู้ซื้อกำลังรออย่างอดทนเพื่อให้ต้นทุนลดลง เนื่องจากพวกเขาได้กักตุนสินค้าไว้เพียงพอแล้วในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา

สำนักข่าว NDTV Profit รายงานว่า สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯและอิหร่านซึ่งส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักในช่องแคบฮอร์มุซ (Strait of Hormuz) ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกข้าวบาสมัติของอินเดีย โดยเฉพาะจากต้นทุนค่าระวางขนส่งและค่าประกันภัยที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

อัตราค่าระวางเรือไปยังตลาดสำคัญในตะวันออกกลางเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ขณะที่เบี้ยประกันความเสี่ยงจากสงคราม (war-risk premium) พุ่งสูงขึ้น ส่งผลให้บริษัทขนส่งจำนวนมากหลีกเลี่ยงเส้นทางดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ส่งออกประสบปัญหาในการจัดหาเรือขนส่ง และสัญญาส่งออกใหม่แทบหยุดชะงัก

เนื่องจากข้าวบาสมัติของอินเดียส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศในตะวันออกกลาง เช่น Iran Iraq และประเทศในภูมิภาคอ่าว (Gulf region) การหยุดชะงักของเส้นทางการค้าสำคัญดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกอย่างรุนแรงและทันที

จากความล่าช้าในการขนส่งและข้อจำกัดด้านโลจิสติกส์ ทำให้ข้าวบาสมัติปริมาณมาก ซึ่งประเมินว่ามีหลายแสนตัน สะสมอยู่ตามท่าเรือหรืออยู่ระหว่างการขนส่ง ผู้ส่งออกจำนวนมากเริ่มใช้เงื่อนไขเหตุสุดวิสัย (force majeure) หรือเลื่อนการส่งมอบสินค้าออกไป เนื่องจากความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้นและต้นทุนที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การชะลอตัวของการส่งออกดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณอุปทานภายในประเทศเพิ่มขึ้น และกดดันให้ราคาข้าวบาสมัติในตลาดอินเดียปรับลดลงประมาณ 5-10% สะท้อนถึงภาวะไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานในช่วงที่ช่องทางการส่งออกยังคงหยุดชะงัก

ผลกระทบในวงกว้างของสถานการณ์นี้มีนัยสำคัญ โดยผู้ส่งออกเผชิญแรงกดดันด้านสภาพคล่องจากการส่งมอบและการชำระเงินที่ล่าช้า ขณะที่โรงสีข้าวต้องรับมือกับปริมาณสินค้าคงคลังที่เพิ่มขึ้นและข้อจำกัดด้านการจัดเก็บ หากสถานการณ์ยืดเยื้อ เกษตรกรอาจได้รับผลกระทบจากราคาที่อ่อนตัวลงในช่วงการรับซื้อผลผลิต

ในระยะข้างหน้า แนวโน้มของภาคข้าวบาสมายังคงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคเป็นสำคัญ หากสถานการณ์คลี่คลายและการขนส่งกลับสู่ภาวะปกติ ความต้องการจากตลาดตะวันออกกลางมีแนวโน้มฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากข้าวบาสมาดของอินเดียยังคงได้รับความนิยมสูงและมีอุปสงค์ที่ค่อนข้างไม่ยืดหยุ่นต่อราคา (inelastic demand)

รายงานจากสำนักข่าว BigMint ระบุว่า ตลาดข้าวบาสมาดของประเทศ India กำลังเผชิญภาวะที่ไม่ปกติ โดยแม้การส่งออกไปยังตลาดหลักในตะวันออกกลางจะชะลอตัวลงอย่างมากจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ แต่ระดับราคายังคงมีความยืดหยุ่น (resilience) และไม่ปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ในช่วง 6 สัปดาห์ที่ผ่านมา การเคลื่อนไหวของราคาแสดงให้เห็นถึงเสถียรภาพของตลาด โดยข้าวบาสมาดสายพันธุ์มาตรฐาน 1121 (1121 basmati) ซึ่งเป็นข้าวหอมเมล็ดยาวระดับพรีเมียมของอินเดียที่มีการซื้อขายในตลาดโลกในระดับสูงกว่า 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ปรับลดลงเล็กน้อยประมาณร้อยละ 1.6 มาอยู่ที่ 1,044 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (FOB) ณ สัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 13 มีนาคม โดยราคายังคงทรงตัวเมื่อเทียบรายสัปดาห์ หลังจากทรงตัวที่ระดับ 1,061 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันต่อเนื่องตลอด 3 สัปดาห์ก่อนหน้านี้

ในตลาดภายในประเทศ ราคาหน้าโรงสี (ex-mill) ในรัฐปัญจาบและहरยาณาอยู่ที่ประมาณ 87,500–88,000 รูปีอินเดียต่อตัน (INR/t) หรือราว 938–944 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ลดลงประมาณร้อยละ 2.2 จากจุดสูงสุดช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ที่ 89,500–90,000 รูปีต่อตัน สะท้อนแรงกดดันขาลงเพียงเล็กน้อย แม้ว่ากิจกรรมการส่งออกจะชะลอตัว

ในขณะเดียวกัน ข้าวบาสมาดสายพันธุ์ 1509 แสดงแนวโน้มราคาที่แข็งแกร่งขึ้น โดยราคาหน้าโรงสีปรับเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 82,500–83,000 รูปีต่อตัน (ประมาณ 885–890 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) ณ วันที่ 13 มีนาคม ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 6 สัปดาห์เมื่อเทียบกับช่วงกลางและปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่อยู่ 79,500–80,000 รูปีต่อตัน

ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน (United States – Iran) ได้ส่งผลกระทบต่อส่งออกข้าวบาสมาดของอินเดีย โดยทำให้การจองเรือและคำสั่งซื้อในบางพื้นที่ของตะวันออกเอเชียหยุดชะงัก ทั้งนี้ ตะวันออกกลางเป็นตลาดหลักที่รองรับการส่งออกข้าวบาสมาดของอินเดียประมาณร้อยละ 75 โดยในปีปฏิทิน 2025 อินเดียส่งออกข้าวบาสมาดรวม 6.06 ล้านตัน โดยประมาณ 4 ล้านตัน (ร้อยละ 66) ถูกส่งไปยังตลาดหลัก ได้แก่ Saudi Arabia, Iran และ Iraq ขณะที่ส่วนที่เหลือส่งไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น Yemen, Oman, Kuwait, United Arab Emirates รวมถึงตลาดในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร

ก่อนเกิดความขัดแย้ง (ช่วงตุลาคม 2025–กุมภาพันธ์ 2026) การส่งออกข้าวบาสมาดของอินเดียเติบโตขึ้นประมาณร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีปริมาณราว 3 ล้านตัน ซึ่งเป็นช่วงครึ่งแรกของปีการตลาดและเป็นช่วงพีคของการส่งออก

หลังจากความขัดแย้งเริ่มต้น การเคลื่อนย้ายสินค้าจากศูนย์กลางการส่งออกหลัก เช่น Mundra และ Kandla ชะลอตัวลง เนื่องจากผู้ส่งออกต้องประเมินความเสี่ยงด้านโลจิสติกส์และต้นทุนค่าระวางเรือใหม่ โดยค่าระวางเพิ่มขึ้นประมาณ 300–400 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และในบางเส้นทางระหว่างมหาสมุทรมีการปรับขึ้นเกือบ 10 เท่า แม้ว่าการเพิ่มขึ้นดังกล่าวยังพอรับได้สำหรับข้าวบาสมาดระดับพรีเมียมที่มีราคาสูงกว่า 1,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่กลับกระทบต่ออัตรากำไรของข้าวหนึ่งและข้าวขาว (parboiled และ white rice) ซึ่งมีราคาประมาณ 400–425 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CIF) อย่างมีนัยสำคัญ

แม้การขนส่งจะชะงักงัน แต่ระดับราคายังคงมีเสถียรภาพ โดยผู้ส่งออกและโรงสีในพื้นที่ปลูกข้าวบาสมาดิทางตอนเหนือของอินเดียยังคงรักษาระดับราคาไว้ โดยมีมุมมองว่าความต้องการจะฟื้นตัวเมื่อสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์คลี่คลาย ผู้ประกอบการบางรายระบุว่า แม้การเคลื่อนไหวของตลาดได้รับผลกระทบอย่างหนัก แต่ราคายังไม่ปรับลดลง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการถือครองสต็อกของผู้ค้าที่อยู่ในระดับสูง

นอกจากนี้ ผู้ผลิตและผู้ถือสต็อกในพื้นที่สำคัญ เช่น Karnal, Amritsar และ Ludhiana ยังคงมีการจัดซื้อข้าวเปลือก (paddy) และสะสมสต็อกมากกว่าการเร่งระบายสินค้า โดยมองว่าข้าวบาสมาดิเป็นสินค้าที่ไม่มีสินค้าทดแทนโดยตรงในระดับเดียวกัน ทำให้พฤติกรรมตลาดแตกต่างจากข้าวเชิงโภชนาภัณฑ์ทั่วไป

ต้นทุนบรรจุภัณฑ์ (packaging cost) และต้นทุนการถือครองสินค้าก็ปรับตัวสูงขึ้นจากระยะเวลาการเก็บสต็อกที่ยาวขึ้นและต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดระดับต้นทุนขั้นต่ำ ที่ช่วยพยุงราคาไม่ให้ปรับลดลงมาก หากสถานการณ์การส่งออกกลับมาเป็นปกติ ผู้ค้าบางรายประเมินว่าราคาอาจปรับเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 10,000–12,000 รูปีต่อตัน (ราว 107–129 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) จากการกลับมาของผู้ซื้อในตะวันออกกลางเพื่อเติมสต็อก

ในด้านอุปทาน แม้ว่าสต็อกที่มองเห็นได้ในตลาดจะสูงจากความล่าช้าในการขนส่ง แต่สต็อกในห่วงโซ่อุปทานจริง (pipeline stocks) กลับตึงตัว โดยอยู่ต่ำกว่าประมาณ 20–30% ในพื้นที่ผลิตหลัก เนื่องจากความเสียหายจากสภาพอากาศ ขณะที่ผลผลิตข้าวบาสมาดิจากรัฐหลัก เช่น Punjab, Haryana, Jammu and Kashmir, Himachal Pradesh, Uttarakhand และ Uttar Pradesh ลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบรายปี เหลือประมาณ 40 ล้านตันในฤดูปลูก kharif ของปีการตลาด 2025–26 ส่งผลให้แรงกดดันด้านอุปทานไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนัก

ในด้านการกระจายตลาด (export diversification) ผู้ประกอบการมองว่าแม้สามารถปรับตัวในระยะสั้นได้ แต่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างยังมีข้อจำกัด เนื่องจากยังไม่มีตลาดอื่นที่มีความต้องการรองรับปริมาณข้าวบาสมาดิในระดับใกล้เคียงกับตะวันออกกลาง โดยตลาดสหภาพยุโรป (EU) และแอฟริกาถูกพิจารณาเป็นทางเลือก แต่ EU มีข้อกำหนดสารตกค้างสูงสุด (MRL: Maximum Residue Limits) ที่เข้มงวด ขณะที่ตลาดแอฟริกามักมีเงื่อนไขการชำระเงินที่ต้องการเครดิตสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับรูปแบบการค้าของผู้ส่งออกบาสมาดิที่คุ้นเคยกับตลาดตะวันออกกลาง

ในตลาดแอฟริกา เช่น Nigeria, Benin, Ivory Coast, Senegal และ Guinea ข้าวบาสมาดิยังถือเป็นสินค้าพรีเมียมที่มีราคาสูง ทำให้ผู้บริโภคลือเลือกข้าวชนิดที่มีต้นทุนต่ำกว่าแทน เช่น ข้าว non-basmati ขณะที่ประเทศในเอเชียส่วนใหญ่ก็พึ่งพาข้าวภายในประเทศหรือข้าว non-basmati เป็นหลัก

ในด้านแนวโน้มตลาด อินเดียยังคงครองส่วนแบ่งตลาดโลกประมาณร้อยละ 85 และแม้สต็อกในฤดูกาลนี้จะอยู่ในระดับไม่สูงมาก แต่ความต้องการจากตลาดหลักในตะวันออกกลางยังคงแข็งแกร่ง โดยปัญหาที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในตะวันออกกลางจึงเป็นลักษณะของความล่าช้าในการส่งมอบ มากกว่าการหดตัวของอุปสงค์อย่างมีนัยสำคัญ

ในช่วง 2–4 เดือนข้างหน้า แนวโน้มราคายังขึ้นอยู่กับพัฒนาการของสถานการณ์ในตะวันออกกลาง หากความตึงเครียดบริเวณช่องแคบ Hormuz คลี่คลาย ราคามีโอกาสปรับขึ้นไปอยู่ที่ประมาณ 95,000–105,000 รูปีต่อตัน (1,019–1,126 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) แต่หากสถานการณ์ยังคงยืดเยื้อ ราคามีแนวโน้มทรงตัวในกรอบ 84,000–90,000 รูปีต่อตัน (901–965 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) ขณะที่ในกรณีที่ความขัดแย้งทวีความรุนแรงขึ้น ราคามีโอกาสปรับลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ 78,000–85,000 รูปีต่อตัน (836–911 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน) อย่างไรก็ตาม การปรับ

ลดลงอย่างรุนแรงมีโอกาสจำกัด เนื่องจากอุปทานตึงตัวและอุปสงค์ยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะจากตลาดตะวันออกกลางที่พึ่งพาการนำเข้าจากอินเดียเป็นหลัก

รายงานจาก BigMint ระบุว่า ณ วันที่ 18 มีนาคม 2569 ตลาดค่าระวางเรือสำหรับการส่งออกข้าวของประเทศอินเดียยังคงมีความผันผวน ท่ามกลางปัจจัยกดดันจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเรือ (bunker fuel) ที่ปรับตัวสูงขึ้น และความล่าช้าในการยืนยันการจองเรือ (fixing)

ภาพรวมตลาดสะท้อนว่าการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์อยู่ภายใต้แรงกดดันเพิ่มขึ้นจากความไม่แน่นอนในเส้นทางการขนส่งหลัก ขณะที่ตลาดขนส่งสินค้าเทกอง (Bulk market) อยู่ในภาวะอุปทานเรือสูง แต่การจองยังจำกัด

ค่าระวางสำหรับการขนส่งข้าวจากชายฝั่งตะวันออกของอินเดียไปยังภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกยังคงทรงตัว อย่างไรก็ตาม กิจกรรมการจองเรือยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเจ้าของเรือ (ship owners) เรียกราคาค่าระวางสูงขึ้น ขณะที่ผู้ว่าจ้างเรือ (charterers) พยายามกดราคา

แหล่งข่าวจากผู้ประกอบการเรือรายหนึ่งระบุว่า สถานการณ์แทบไม่เปลี่ยนจากสัปดาห์ก่อน มีสินค้าจำนวนมากในตลาด แต่ยังไม่สามารถปิดดีลได้ เนื่องจากเจ้าของเรือถือครองเรือสเปคและเสนอค่าระวางในระดับที่ผู้เช่าเรือไม่สามารถยอมรับได้ โดยภาพรวมทั้งฝั่งชายฝั่งตะวันออกและตะวันตกของอินเดียยังไม่เอื้อต่อการส่งออกของอินเดีย

อีกแหล่งข่าวระบุว่า ตลาดทรงตัว สต็อกอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ราคายังไม่ปรับลดลง ส่งผลให้ผู้ส่งออกอยู่ในภาวะขาดทุน

ขณะที่ตลาดตู้คอนเทนเนอร์ จากความตึงเครียดในตะวันออกกลางส่งผลกระทบต่อกระบวนการขนส่ง ซึ่งการขนส่งข้าวแบบตู้คอนเทนเนอร์จากฝั่งตะวันตกของอินเดียยังคงเผชิญความล่าช้า จากผลกระทบของความตึงเครียดในภูมิภาคตะวันออกกลางที่กระทบต่อการเดินเรือและตารางการเดินเรือในเส้นทางอ่าวเปอร์เซีย

ผู้ส่งออกข้าวรายหนึ่งระบุว่า มีความล่าช้าประมาณ 10 วัน และการไหลดสินค้าจากภูมิภาคอ่าวและตะวันออกกลางในขณะนี้หยุดชะงัก

อีกทั้งบางสายเรือหลักได้ระงับบริการในเส้นทางที่ได้รับผลกระทบ ขณะที่บางสายกลับมาให้บริการแต่ในอัตราค่าระวางที่สูงขึ้นอย่างมาก โดยมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมความเสี่ยงจากสงคราม (war-risk surcharge) ในระดับสูง และมีการเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือผ่านแหลมกู๊ดโฮป (Cape of Good Hope) แทนเส้นทางผ่านทะเลแดง

แหล่งข่าวระบุเพิ่มเติมว่า มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากความเสี่ยงสงครามประมาณ 1,500-2,000 ดอลลาร์สหรัฐในบางเส้นทางคอนเทนเนอร์ไปยังอ่าวเปอร์เซียและตะวันออกกลาง ขณะที่การขนส่งไปยังมอมบาสา (Mombasa) ยังไม่ได้รับผลกระทบในลักษณะดังกล่าว

ภาพรวมตลาดข้าว ผู้ส่งออกระมัดระวังท่ามกลางค่าระวางผันผวน ซึ่งแม้จะมีอุปทานสินค้าพร้อมส่งในตลาด แต่ผู้ส่งออกยังคงใช้ความระมัดระวังในการทำสัญญาใหม่ เนื่องจากค่าระวางที่ผันผวน ต้นทุนโลจิสติกส์ที่เพิ่มขึ้น และความล่าช้าในการขนส่ง ส่งผลกระทบต่ออัตรากำไร

แหล่งข่าวระบุว่า ปริมาณการซื้อขายยังติดขัดจากสถานการณ์สงคราม และค่าธรรมเนียมต่างๆ อยู่ในระดับสูงในขณะนี้

แนวโน้ม (Outlook) ค่าระวางเรือในตลาดส่งออกข้าวของอินเดียคาดว่าจะยังคงมีความผันผวนในระยะใกล้ ท่ามกลางปัจจัยจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้น ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และข้อจำกัดด้านปฏิบัติการที่ส่งผลต่อความพร้อมของเรือและตารางการขนส่งในเส้นทางการค้าสำคัญต่างๆ

รายงานจาก Bloomberg ระบุว่า ค่าเงินรูปีของอินเดีย ปรับตัวอ่อนค่าลงสู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2569 โดยอยู่ที่ประมาณ 92.64 รูปีต่อดอลลาร์สหรัฐ ท่ามกลางแรงซื้อดอลลาร์ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากกลุ่มผู้นำเข้า ก่อนช่วงวันหยุดของระบบธนาคารในประเทศ

สภาพคล่องของเงินดอลลาร์ที่ตั้งตัวในตลาดยังเป็นปัจจัยซ้ำเติมแรงกดดัน ส่งผลให้ค่าเงินหลูระดับสำคัญที่ 92.50 และกระตุ้นแรงขายเพิ่มเติม การอ่อนค่าครั้งนี้เกิดขึ้นแม้ว่าปัจจัยภายนอกจะอยู่ในภาวะเอื้ออำนวยค่อนข้างมาก เช่น ราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวลดลง และบรรยากาศการลงทุนที่ดีขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าแรงกดดันจากอุปสงค์ภายในประเทศยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อค่าเงินรูปี

แรงกดดันต่อค่าเงินเริ่มสะสมมากขึ้น ท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่มีแนวโน้มขยายตัว ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับแรงหนุนจากความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับความขัดแย้งในประเทศอิหร่าน ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ความต้องการถือครองเงินดอลลาร์ของผู้นำเข้าอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะในช่วงปลายปีงบประมาณ

ผู้ร่วมตลาดคาดว่าอัตราแลกเปลี่ยน USD/INR จะเผชิญแนวต้านระยะสั้นบริเวณ 92.85 และมีแนวรับใกล้ระดับ 92.40 อย่างไรก็ตาม ความผันผวนของค่าเงินมีแนวโน้มยังคงอยู่ในระดับสูง

ในขณะเดียวกัน ตลาดตราสารหนี้ของอินเดียก็สะท้อนความระมัดระวังของนักลงทุน โดยอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 10 ปี ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยสู่ระดับ 6.73% นักลงทุนต่างชาติยังคงทยอยขายพันธบัตรอินเดีย โดยมียอดขายสุทธิรวมกว่า 106,000 ล้านดอลลาร์ ในพันธบัตรที่อยู่ในดัชนีตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม ซึ่งยังเพิ่มแรงกดดันต่อทั้งตลาดตราสารหนี้และค่าเงิน

ในอนาคต นักวิเคราะห์เตือนว่า ค่าเงินรูปีอาจอ่อนค่าลงต่อเนื่องไปสู่ระดับประมาณ 95 รูปีต่อดอลลาร์สหรัฐ ภายในระยะหนึ่งปี หากความไม่สมดุลภายนอกยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น ขณะที่ธนาคารกลางของอินเดีย (Reserve Bank of India: RBI) อาจเผชิญแรงกดดันให้เข้าแทรกแซงตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะหากการอ่อนค่าของสกุลเงินเริ่มส่งผ่านไปสู่แรงกดดันด้านเงินเฟ้อในประเทศ

สำนักข่าว The Hindu Business Line รายงานว่า ข้าวอินเดียอาจเผชิญภาษีเพิ่มเติม หลังสมาคมโรงสีในสหภาพยุโรป เรียกร้องให้ทบหวนข้อตกลงการค้ากับหลายประเทศ

ทั้งนี้ สหภาพยุโรป (European Union: EU) อาจพิจารณาใช้มาตรการจัดเก็บภาษีปกป้อง (safeguard duties) ต่อการนำเข้าข้าว รวมถึงข้าวจากประเทศอินเดีย (India) เนื่องจากกำลังเผชิญแรงกดดันจากภาคอุตสาหกรรมข้าวภายในภูมิภาคที่อยู่ในภาวะวิกฤต

องค์กรด้านการค้า ซึ่งนำโดยสหพันธ์โรงสีข้าว (Federation of Rice Millers: FERF) กำลังเรียกร้องให้มีการทบทวนข้อตกลงทางการค้าที่สหภาพยุโรปได้ทำไว้กับประเทศต่างๆ รวมถึงให้มีการใช้กลไกปกป้องตลาด เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยระบุว่าการผลิตข้าวในสหภาพยุโรปกำลังเผชิญภาวะไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ขณะที่ผู้ผลิตและผู้ส่งออกต้องเผชิญภาวะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของธุรกิจ

ทั้งนี้ ตามข้อมูลจากกลุ่มภาคเกษตรและอาหารของสหภาพยุโรป Copa-Cogeca (Copa-Cogeca) ระบุว่า ปริมาณการนำเข้าข้าวเข้าสู่สหภาพยุโรปได้เพิ่มขึ้นแตะระดับประมาณ 1.7 ล้านตันเมื่อไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา โดย

มีสัดส่วนการนำเข้าจำนวนมากที่เข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปภายใต้อัตราภาษีที่ลดลงหรือเป็นศูนย์ ตามข้อตกลงทางการค้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

รายงานจากสำนักข่าว Reuters ระบุว่า อินเดียกำลังเร่งดำเนินมาตรการเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอุปทานปุ๋ย โดยได้เริ่มเจรจากับประเทศผู้ผลิตสำคัญ ได้แก่ Russia, Belarus และ Morocco ท่ามกลางความตึงเครียดที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคตะวันออกกลาง และมาตรการควบคุมการส่งออกที่เข้มงวดขึ้นของจีน ซึ่งอาจกระทบต่ออุปทานโลกก่อนฤดูเพาะปลูกฤดูร้อนที่มีความสำคัญ

แม้ปัจจุบันอินเดียจะมีระดับสต็อกปุ๋ยอยู่ในเกณฑ์ที่เพียงพอ แต่หน่วยงานภาครัฐยังคงใช้แนวทางเชิงป้องกัน เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงจากการขาดแคลนในช่วงที่ความต้องการพุ่งสูง โดยเฉพาะในช่วงเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม สำหรับพืชสำคัญ เช่น ข้าว ข้าวโพด ฝ้าย และพืชน้ำมัน

ความเร่งด่วนของสถานการณ์ดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่อินเดียพึ่งพาการนำเข้าปุ๋ยหลักอย่างสูง ไม่ว่าจะเป็นยูเรีย (urea), ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (Diammonium Phosphate: DAP) และมิวเรตออฟโพแทช (Muriate of Potash: MOP) รวมถึงการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas: LNG) ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยูเรียภายในประเทศ โดยภูมิภาคตะวันออกกลางมีสัดส่วนเกือบครึ่งหนึ่งของการนำเข้า DAP และยูเรียของอินเดีย โดยมี Saudi Arabia และ Oman เป็นผู้จัดหาหลัก อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาค รวมถึงความเสี่ยงต่อเส้นทางขนส่ง เช่น ช่องแคบ Hormuz (Strait of Hormuz) ได้สร้างความกังวลต่อความต่อเนื่องของอุปทาน โดยเฉพาะการขนส่ง LNG จาก Qatar ซึ่งเป็นผู้จัดหารายใหญ่ที่สุดของอินเดีย

เพื่อบรรเทาความเสี่ยง อินเดียได้ปรับกลยุทธ์การจัดการให้มีความหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากการเจรจากับ Russia, Belarus และ Morocco แล้ว เจ้าหน้าที่ยังพิจารณา Indonesia เป็นแหล่งเสริม แม้ว่าศักยภาพการส่งออกจะมีจำกัดเนื่องจากนโยบายควบคุมของรัฐบาล ในขณะเดียวกัน มาตรการภายในประเทศก็ถูกยกระดับขึ้น โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับการจัดสรรก๊าซธรรมชาติให้กับโรงงานปุ๋ย เพื่อให้สามารถเข้าถึงก๊าซได้อย่างน้อยร้อยละ 70 ของความต้องการปกติ เพื่อรักษาระดับการผลิต

ภาวะตลาดปุ๋ยโลกได้ปรับตัวตึงตัวมากขึ้นอย่างชัดเจน โดยก่อนที่ความขัดแย้งจะทวีความรุนแรง ราคายูเรียโลกอยู่ต่ำกว่า 425 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน จากภาวะอุปทานที่เพียงพอ แต่หลังจากเกิดความไม่แน่นอน ราคาปรับตัวสูงขึ้นทะลุระดับ 600 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนถึงภาวะขาดแคลนและความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการนำเข้าและการกำหนดราคาปุ๋ยในอินเดียอยู่ภายใต้การควบคุมและการอุดหนุนของภาครัฐ บริษัทต่าง ๆ จึงต้องดำเนินการจัดซื้อร่วมกันภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล

แม้ในปัจจุบันยังไม่เกิดภาวะขาดแคลนปุ๋ยอย่างรุนแรง แต่กลยุทธ์เชิงรุกของอินเดียสะท้อนถึงความกังวลที่เพิ่มขึ้นต่อความเปราะบางของห่วงโซ่อุปทานโลก และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างความมั่นคงด้านปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่อภาคเกษตรกรรมของประเทศ

ตามข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Ministry of Agriculture & Farmers Welfare) ระบุว่า รัฐบาลอินเดียประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการนำร่อง (pilot project) ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพยากรณ์การเริ่มต้นของฤดูมรสุมในพื้นที่เฉพาะเจาะจง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับการเพาะปลูกฤดูนาปี (Kharif sowing)

โครงการนำร่องนี้ดำเนินการโดยกรมเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Department of Agriculture and Farmers Welfare) ร่วมกับ Development Innovation Lab-India ครอบคลุมบางส่วนของ 13 รัฐในช่วงฤดู

Kharif ปี 2025 ระบบดังกล่าวใช้โมเดลเปิดผสมผสาน (blended open-source model) รวมเครื่องมือขั้นสูง เช่น NeuralGCM, ระบบพยากรณ์ AI ของ European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (AIFS) และ ข้อมูลฝนย้อนหลังกว่า 125 ปีจากกรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (India Meteorological Department)

การพยากรณ์เน้นไปที่การคาดการณ์ช่วงเริ่มต้นของฤดูมรสุมในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการ กำหนดวันเพาะปลูก ข้อมูลเหล่านี้ถูกส่งต่อให้เกษตรกรกว่า 3.88 ล้านราย ผ่าน SMS บนแพลตฟอร์ม M-Kisan portal ใน 5 ภาษาภูมิภาค

ผลสำรวจความคิดเห็นในรัฐ Madhya Pradesh และ Bihar พบว่า เกษตรกร 31–52% ปรับเปลี่ยน แนวทางการทำเกษตร เช่น เวลาเพาะปลูก การเตรียมดิน และการเลือกพืชหรือปัจจัยการผลิต ตามข้อมูลที่ได้รับ

จากผลลัพธ์ที่น่าพอใจ รัฐบาลวางแผนขยายระบบนี้ให้ครอบคลุมระดับชาติ โดยใช้กรอบเทคโนโลยี ภายในประเทศ ร่วมกับความร่วมมือระหว่างสถาบันอุตุนิยมวิทยาเขตร้อนแห่งอินเดีย (Indian Institute of Tropical Meteorology) และกรมอุตุนิยมวิทยาแห่งอินเดีย (India Meteorological Department) และ ISRO การ ผสานโมเดลพลศาสตร์ (dynamical models) ของ IITM เข้ากับกรอบ AI คาดว่าจะช่วยเพิ่มความแม่นยำในการ พยากรณ์มรสุมเฉพาะพื้นที่ สำหรับฤดูกาล 2026 และต่อไปในอนาคต

กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare: MOAFW) รายงานความคืบหน้าการเพาะปลูกปีการตลาด 2568/2569 (MY 2025/26) ณ วันที่ 17 มีนาคม 2569 เกษตรกร ในประเทศอินเดียได้เพาะปลูกข้าวฤดูร้อน (summer rice) บนพื้นที่รวม 2.675 ล้านเฮกตาร์ ลดลงประมาณ 4.4% จากระดับ 2.797 ล้านเฮกตาร์ ในปี 2568

สำหรับประเทศอินเดีย ฤดูเพาะปลูกพืชฤดูร้อน ซึ่งเรียกอีกอย่างว่าฤดูไซด์ (Zaid season) จะอยู่ระหว่าง ฤดูราบี (Rabi: ฤดูหนาว) และฤดูคาริฟ (Kharif: ฤดูมรสุม) โดยปกติจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงอากาศร้อนก่อนการมาถึงของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ที่มา *Oryza.com*

ปากีสถาน

สำนักงานสถิติปากีสถาน (The Pakistan Bureau of Statistics; PBS) รายงานว่าในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ซึ่งเป็นเดือนที่ 8 ของปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568-มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าว จำนวน 361,484 ตัน ลดลงประมาณ 32% เมื่อเทียบกับจำนวน 531,587 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 และ ลดลงประมาณ 41.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 531,587 ตัน ในเดือนมกราคม 2569 ที่ผ่านมา โดยในเดือนมกราคม 2569 ปากีสถานส่งออกข้าวบาสมати 72,530 ตัน ลดลง 28% เมื่อเทียบกับจำนวน 100,708 ตัน ในช่วงเดียวกัน ของปีที่แล้ว และลดลง 61.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 186,764 ตัน ในเดือนมกราคม 2569 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมัติจำนวน 288,955 ตัน ลดลง 32.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 430,879 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว และลดลง 32.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 427,559 ตัน ในเดือนมกราคม 2569

สำหรับมูลค่าการส่งออกข้าวในเดือนกุมภาพันธ์ 2569 อยู่ที่ 186.734 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 35.4% เมื่อเทียบกับ 288.963 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568 และลดลง 49% เมื่อเทียบกับเดือน มกราคม 2569 โดยมูลค่าของข้าวบาสมัติอยู่ที่ 71.395 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงประมาณ 19.2% เมื่อเทียบกับ ช่วงเดียวกันของปี 2568 และลดลง 64.2% เมื่อเทียบกับเดือนมกราคม 2569 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บา

สมาติดอยู่ที่ 115.339 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 42.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 และลดลงประมาณ 30.7% เมื่อเทียบกับเดือนมกราคม 2569

ในช่วง 8 เดือนแรก (กรกฎาคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2569) ของปีงบประมาณ 2025/26 (กรกฎาคม 2568-มิถุนายน 2569) ปากีสถานส่งออกข้าวรวม 2,801,216 ตัน ลดลงประมาณ 32.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 4,168,798 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 โดยส่งออกข้าวบาสมาดิ 509,104 ตัน ลดลงประมาณ 13.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 587,986 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568 และส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 2,292,113 ตัน ลดลงประมาณ 36.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 3,580,812 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2568

โดยมูลค่าการส่งออกข้าวรวมอยู่ที่ 1,492.228 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 39.9% เมื่อเทียบกับ 2,483.362 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568 แบ่งเป็นมูลค่าของข้าวบาสมาดิอยู่ที่ 549.107 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงประมาณ 8.5% เมื่อเทียบกับ 599.965 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568 ขณะที่มูลค่าของข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิอยู่ที่ 943.121 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลง 59.9% เมื่อเทียบกับ 1,883.397 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปี 2568

ที่มา *Oryza.com*

แอฟริกา

สำนักข่าว Big Mint Bureau รายงานสถานการณ์ข้าวในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก โดยระบุว่าแนวโน้มราคาข้าวรายสัปดาห์ ณ วันที่ 23 มีนาคม 2569 อยู่ในภาวะผันผวนท่ามกลางความผันผวนของค่าเงิน โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

- ตลาดในประเทศเบนิน (Benin) และไนเจอร์ (Niger) มีทิศทางแตกต่างกันจากพฤติกรรมการซื้อขายแบบคัดเลือก

- ความผันผวนของค่าเงินยังคงส่งผลต่อราคานำเข้าและบรรยากาศการค้า

เบนิน (Benin):

ราคาข้าวในประเทศเบนินมีแนวโน้มผสมผสาน โดยข้าวหนึ่ง (parboiled: PB) เผชิญแรงกดดันด้านราคา ขณะที่ข้าวขาว (white rice: WR) และข้าวเกรดพรีเมียมบางประเภทได้รับแรงหนุน

ราคาข้าวหนึ่งเปิดที่ระดับ 541 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2569 ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 555 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ภายในวันที่ 19 มีนาคม 2569 ก่อนจะอ่อนตัวกลับมาอยู่ที่ 541 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 21 มีนาคม 2569 สะท้อนถึงแรงต้านของราคาในระดับสูง ท่ามกลางการจัดซื้อที่ระมัดระวัง

ในทางกลับกัน ราคาข้าวขาวปรับเพิ่มขึ้นจาก 538 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เป็น 548 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยได้รับแรงสนับสนุนจากความต้องการที่คงที่ ขณะที่ข้าวขัดมันพิเศษ (double polished: DP) มีความผันผวน โดยลดลงจาก 593 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 17 มีนาคม 2569 เหลือ 568 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 18 มีนาคม 2569 ก่อนฟื้นตัวเล็กน้อยสู่ระดับ 571 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สะท้อนพฤติกรรมกรเข้าซื้อเมื่อราคาปรับตัวลดลง

นอกจากนี้ ความเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนฟรังก์ซีเอฟแอฟริกาตะวันตกต่อดอลลาร์สหรัฐ (XOF/USD) ซึ่งอยู่ในช่วง 573-566 ยังคงส่งผลต่อระดับราคานำเข้า โดยค่าเงินท้องถิ่นที่แข็งค่าขึ้นในช่วงปลายสัปดาห์มีส่วนจำกัดการปรับเพิ่มของราคาสินค้านำเข้า

ไนเจอร์ (Niger):

ราคาข้าวในประเทศไนเจอร์ค่อนข้างทรงตัว สะท้อนถึงปัจจัยพื้นฐานของตลาดที่สมดุลและกิจกรรมการซื้อขายที่ชะลอตัว โดยราคาข้าวขัดมันพิเศษปรับเพิ่มเล็กน้อยจาก 590 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 16 มีนาคม 2569 เป็น 594 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 18 มีนาคม 2569 แสดงถึงความแข็งแกร่งเล็กน้อยในกลุ่มสินค้าพรีเมียม ในทำนองเดียวกัน ราคาข้าวขาวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 538 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เป็น 541 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในช่วงเวลาเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การไม่มีข้อมูลราคาล่าสุดหลังวันที่ 18 มีนาคม 2569 บ่งชี้ถึงการชะลอตัวของกิจกรรมในตลาด ซึ่งอาจเป็นผลจากปริมาณสินค้าคงคลังในระบบที่เพียงพอ และความต้องการซื้อที่ยังคงระมัดระวัง โดยภาพรวมตลาดยังคงมีเสถียรภาพและมีความผันผวนจำกัด

บูร์กินาฟาโซ (Burkina Faso):

ตลาดข้าวหนึ่งในประเทศบูร์กินาฟาโซมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยราคาปรับเพิ่มจาก 585 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในวันที่ 16 มีนาคม 2569 เป็น 589 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ภายในวันที่ 18 มีนาคม 2569 การปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังกล่าวสะท้อนถึงความต้องการที่สม่ำเสมอและภาวะอุปทานที่มีเสถียรภาพ โดยไม่พบปัจจัยรบกวนที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ การเคลื่อนไหวของราคายังคงอยู่ในกรอบจำกัด สะท้อนพฤติกรรมซื้อที่เป็นไปอย่างระมัดระวัง มากกว่าการเร่งซื้อในปริมาณมาก
ที่มา *Oryza.com*

สหภาพยุโรป

ตามรายงานของ The Hindu Business Line ระบุว่า สหภาพยุโรป (European Union: EU) กำลังพิจารณามาตรการจัดเก็บภาษีปกป้อง (safeguard duties) ต่อการนำเข้าข้าว รวมถึงข้าวจากประเทศอินเดีย (India) หลังจากอุตสาหกรรมข้าวภายในภูมิภาคเผชิญแรงกดดันเพิ่มขึ้นจากปริมาณการนำเข้าที่สูงขึ้นและความสามารถในการทำกำไรที่ลดลง

องค์กรภาคอุตสาหกรรม เช่น FERM (FERM) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก Copa-Cogeca ได้เรียกร้องให้สหภาพยุโรปทบทวนข้อตกลงทางการค้าที่มีอยู่ และดำเนินมาตรการคุ้มครอง โดยระบุว่าปัจจุบันปริมาณการนำเข้าข้าวอยู่ที่ประมาณ 1.7 ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดด้วยอัตราภาษีที่ลดลงหรือเป็นศูนย์

เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ดังกล่าว สหภาพยุโรปกำลังพิจารณาจัดให้ข้าวเป็นสินค้าเกษตร “อ่อนไหว” (sensitive product) และอาจดำเนินการปรับเพิ่มอัตราภาษี หรือจำกัดการนำเข้าผ่านโควตาภาษี (tariff-rate quotas)

ทั้งนี้ มาตรการปกป้องตลาดสามารถนำมาใช้ได้กรณีที่มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิตภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญชี้ว่ายังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนในขณะนี้ว่าการส่งออกข้าวจากอินเดียได้ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงดังกล่าว

นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังให้ความสำคัญกับหลักการต่างตอบแทน (reciprocity) โดยกำหนดให้สินค้านำเข้าต้องเป็นไปตามมาตรฐานด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (environmental protection) ความปลอดภัยทางอาหาร (food safety) และแรงงาน (labor standards) ขณะที่ประเทศอินเดียอาจพยายามขอการยกเว้น หากมีการบังคับใช้มาตรการภาษีดังกล่าว

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2568 – 17 มีนาคม 2569 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 813,974 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 5.37% เมื่อเทียบกับจำนวน 772,477 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 100,882 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 42.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 71,043 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 713,093 ตัน ลดลงประมาณ 1.66% เมื่อเทียบกับจำนวน 701,433 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 214,264 ตัน ลดลงประมาณ 26.13% เมื่อเทียบกับจำนวน 290,048 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 17 มีนาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 50,564 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 17 มีนาคม 2569 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 143,856 ตัน เนเธอร์แลนด์ 114,708 ตัน อิตาลี 106,958 ตัน สเปน 93,148 ตัน เยอรมนี 63,637 ตัน โปรตุเกส 54,256 ตัน โปแลนด์ 54,112 ตัน เบลเยียม 47,034 ตัน สาธารณรัฐเชค 26,605 ตัน บัลแกเรีย 20,718 ตัน สวีเดน 20,313 ตัน สโลวาเกีย 14,928 ตัน ลิทัวเนีย 9,343 ตัน เดนมาร์ค 8,201 ตัน ไอร์แลนด์ 6,307 ตัน กรีซ 5,922 ตัน ฮังการี 5,242 ตัน โรมาเนีย 3,950 ตัน ไชปรัส 3,607 ตัน ฟินแลนด์ 3,615 ตัน ออสเตรีย 3,254 ตัน ตัน มอลต้า 2,207 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-15 มีนาคม 2569 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอินเดียจำนวน 58,923 ตัน เพิ่มขึ้น 92.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอูรุกวัย 39,699 ตัน ลดลง 15.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 35,341 ตัน ลดลง 47.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากอาร์เจนตินาจำนวน 25,774 ตัน เพิ่มขึ้น 59.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากกายอานาจำนวน 16,086 ตัน ลดลง 43.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 112,584 ตัน เพิ่มขึ้น 11.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 94,100 ตัน ลดลง 27.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 83,740 ตัน เพิ่มขึ้น 17.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 60,140 ตัน ลดลง 38.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 49,569 ตัน ลดลง 22.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 124,811 ตัน ลดลง 47.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากอูรุกวัยจำนวน 17,629 ตัน เพิ่มขึ้น 38.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากกายอานาจำนวน 9,043 ตัน ลดลง 6.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากไทยจำนวน 7,264 ตัน ลดลง 33.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากปากีสถานจำนวน 6,525 ตัน ลดลง 6.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 15 มีนาคม 2569 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น สเปน 49,789 ตัน เนเธอร์แลนด์ 42,052 ตัน โปรตุเกส 36,051 ตัน อิตาลี 32,345 ตัน บัลแกเรีย 13,651 ตัน โปแลนด์ 10,620 ตัน เบลเยียม 8,701 ตัน เดนมาร์ค 2,191 ตัน ฝรั่งเศส 1,720 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 90,635 ตัน อิตาลี 68,511 ตัน สเปน 42,451 ตัน โปแลนด์ 40,992 ตัน เยอรมนี 40,587 ตัน สวีเดน 20,597 ตัน เบลเยียม 17,874 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 17,325 ตัน ฝรั่งเศส 16,569 ตัน โปรตุเกส 14,913 ตัน สโลวีเนีย (SI) 14,036 ตัน ลิทัวเนีย 12,289 ตัน กรีซ (EL) 7,384 ตัน บัลแกเรีย 7,074 ตัน เดนมาร์ก 6,077 ตัน ฮังการี 5,079 ตัน ฟินแลนด์ 3,507 ตัน ออสเตรีย 3,335 ตัน โรมานี 3,226 ตัน มอลตา 2,041 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 121,187 ตัน สเปน 20,356 ตัน เนเธอร์แลนด์ 14,575 ตัน อิตาลี 10,445 ตัน โปแลนด์ 5,574 ตัน ลิทัวเนีย 3,800 ตัน โปรตุเกส 2,841 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวขึ้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 - 15 มีนาคม 2569 เช่น อิตาลี 73,587 ตัน โปรตุเกส 16,698 ตัน กรีซ (EL) 13,597 ตัน สเปน 14,110 ตัน เบลเยียม 13,554 ตัน บัลแกเรีย 6,268 ตัน เนเธอร์แลนด์ 4,756 ตัน ลิทัวเนีย 3,947 ตัน เยอรมนี 2,001 ตัน โปแลนด์ 1,627 ตัน โรมานี 1,499 ตัน สาธารณรัฐเช็ก 1,375 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 4,218 ตัน สเปน 1,393 ตัน โปรตุเกส 429 ตัน เนเธอร์แลนด์ 361 ตัน กรีซ (EL) 242 ตัน เป็นต้น

ที่มา *Oryza.com*

สหรัฐอเมริกา

รายงานจากสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา (USTR: Office of the United States Trade Representative) ระบุว่า ได้ยื่นการแจ้งเตือน “counter notification” ครั้งที่ 4 ต่อองค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization) ผ่านคณะกรรมการด้านการเกษตร (Committee on Agriculture) โดยมีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบและทบทวนการอุดหนุนข้าวและข้าวสาลีของประเทศอินเดีย

USTR ระบุว่า รายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในการคำนวณและการรายงานการอุดหนุนภายในประเทศของอินเดียต่อ WTO ซึ่งอาจทำให้ภาพรวมที่อินเดียสื่อสารต่อประชาคมโลกเกี่ยวกับระดับการบิดเบือนทางการค้าของโครงการเกษตรไม่สะท้อนความเป็นจริงอย่างครบถ้วน

ตามการประเมินของเอกสารดังกล่าว หากอินเดียนับระดับการสนับสนุนที่มีต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้อย่างถูกต้อง ระดับดังกล่าวในปีการผลิต 2023/24 จะอยู่ที่ประมาณ 86% ของมูลค่าตลาด ซึ่งสูงกว่าข้อผูกพันที่อินเดียได้ตกลงไว้กับ WTO ซึ่งกำหนดเพดานไว้ที่ 10%

รายงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนร่วมจากประเทศออสเตรเลีย ปารากวัย และยูเครน ซึ่งล้วนเคยร่วมสนับสนุน counter notification ในลักษณะเดียวกันมาก่อน

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ประเมินว่าอินเดียมีการให้เงินอุดหนุนเกินกว่าข้อจำกัด โดยระดับการสนับสนุนแต่ละมากกว่า 70% ของมูลค่าการผลิตตั้งแต่ปีการผลิต 2010/11 เป็นต้นมา นอกจากนี้ รายงานยังระบุว่า เนื่องจากวิธีการจัดประเภทการสนับสนุนตามชนิดข้าวที่แตกต่างกันของอินเดีย อาจทำให้ระดับการอุดหนุนที่แท้จริงถูกประเมินต่ำกว่าความเป็นจริง และอาจสูงกว่าระดับ 86% ที่ประเมินไว้

ด้วยเหตุนี้ องค์กรสหพันธ์ข้าวแห่งสหรัฐอเมริกา (USA Rice Federation) จึงได้เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐฯ ดำเนินการยื่นข้อพิพาทอย่างเป็นทางการต่ออินเดียเกี่ยวกับนโยบายการอุดหนุนภายในประเทศตั้งแต่ช่วงรัฐบาลของ

ประธานาธิบดี Barack Obama เป็นต้นมา โดยให้เหตุผลว่านโยบายดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการแข่งขันในตลาดโลก

นาย Peter Bachmann ประธานและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ USA Rice ระบุว่า แม้เป้าหมายระยะยาวคือการผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายของอินเดีย เพื่อสร้างสนามแข่งขันที่เท่าเทียมมากขึ้นสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวของสหรัฐฯ แต่ในระยะสั้นจำเป็นต้องปกป้องตลาดภายในประเทศผ่านการใช้มาตรการภาษีนำเข้า (import tariff) ที่เข้มงวด เพื่อฟื้นฟูส่วนแบ่งตลาดที่สูญเสียไป

เขายังกล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในหลายภูมิภาคทั่วโลกกำลังเผชิญผลขาดทุนจากนโยบายของอินเดีย และเรียกร้องให้พันธมิตรระหว่างประเทศร่วมกันผลักดันให้มีการดำเนินกระบวนการระงับข้อพิพาทอย่างเป็นทางการภายใต้ WTO เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในอนาคต พร้อมทั้งแสดงความขอบคุณต่อ USTR และกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA: United States Department of Agriculture) ที่ยังคงสนับสนุนการดำเนินการในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่อง

ตามรายงานของ Yahoo Finance และ Farm Policy News ระบุว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในรัฐอาร์คันซอ (Arkansas) กำลังเผชิญภาวะขาดทุนหนัก ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการล้มละลายในภาคเกษตรพุ่งสูงขึ้น

ทั้งนี้ จำนวนการยื่นล้มละลายของภาคเกษตรในรัฐ Arkansas เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยรัฐดังกล่าวมีจำนวนการยื่นล้มละลายภายใต้บทบัญญัติ Chapter 12 สูงที่สุด ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกำลังเผชิญกับภาวะขาดทุนต่อเนื่อง

มีรายงานว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวขาดทุนมากกว่า 200 ดอลลาร์สหรัฐต่อเอเคอร์ อันเป็นผลจากราคาพืชผลที่อยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับต้นทุนการผลิตที่ยังคงสูงอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ย และค่าแรง ซึ่งภาวะขาดทุนดังกล่าวเกิดขึ้นต่อเนื่องหลังจากหลายปีของอัตราค่าไร่ที่ถูกบีบตัว ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากมีภาระหนี้สินในระดับสูง และไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างยั่งยืน

ในภาพรวม ภาคเกษตรกรรมของรัฐยังเผชิญแรงกดดันอย่างกว้างขวาง โดยพืชเศรษฐกิจประเภทแถว (row crops) หลายชนิดให้ผลตอบแทนในตลาดที่อ่อนแอ ส่งผลให้เกษตรกรจำนวนมากต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลายหรือจำหน่ายฟาร์ม

ผู้เชี่ยวชาญเตือนว่า หากไม่มีมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐที่เข้มแข็งขึ้น หรือสภาวะตลาดที่ปรับตัวดีขึ้น วิฤตทางการเงินในภาคเกษตรของรัฐ Arkansas อาจทวีความรุนแรงมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจชนบทที่พึ่งพาภาคการเกษตรเป็นหลักอย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา *Oryza.com*

บราซิล

ตามรายงานของ Bloomberg ระบุว่า จากปัญหาความขัดแย้งที่ดำเนินอยู่ระหว่างสหรัฐฯ (United States) และอิหร่าน (Iran) มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคเกษตรของบราซิลผ่านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ความตึงตัวด้านโลจิสติกส์ และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการค้า โดยระดับความรุนแรงของผลกระทบจะขึ้นอยู่กับระยะเวลาของสงคราม

ทั้งนี้ ต้นทุนปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ย ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยอัตราแลกเปลี่ยนสินค้า (barter ratio) สำหรับปุ๋ยฟอสเฟตและยูเรียแต่ละระดับสูงเป็นประวัติการณ์ ส่งผลให้กำลังซื้อของเกษตรกรลดลง และอาจนำไปสู่การชะลอการตัดสินใจเพาะปลูก

ขณะเดียวกัน ความเสี่ยงด้านอุปทานปุ๋ยไนโตรเจน โดยเฉพาะสำหรับพืชสำคัญ เช่น กาแฟและอ้อย เพิ่มขึ้นจากผลกระทบของความไม่สงบในตะวันออกกลาง ส่งผลให้ราคาปุ๋ยปรับตัวขึ้นสู่ระดับสูงสุดนับตั้งแต่ปี 2022

นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนของราคาน้ำมันดีเซลยังส่งผลให้ค่าระวางขนส่งเพิ่มสูงขึ้นในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งยิ่งซ้ำเติมแรงกดดันด้านต้นทุนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน

ในด้านการค้า การส่งออกข้าวโพดของบราซิลไปยังอิหร่าน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 20% ของการส่งออกทั้งหมด มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบตามฤดูกาลตั้งแต่เดือนกรกฎาคมเป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ภายในประเทศอาจช่วยรองรับผลกระทบบางส่วนได้

ในทางกลับกัน บราซิลอาจมีโอกาเสริมสร้างสถานะในฐานะผู้จัดหาถั่วเหลืองหลักให้แก่จีนท่ามกลางความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ แม้ว่าภาวะอุปทานถั่วเหลืองในตลาดโลกที่ล้นตลาดยังคงกดดันราคา

อีกทั้ง ภาวะขาดแคลนเมทานอล (methanol) ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการผลิตไบโอดีเซล ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดอุปทานน้ำมันพืชส่วนเกินในตลาดโลก และบั่นทอนประสิทธิภาพของนโยบายการผสมไบโอดีเซลของบราซิล เนื่องจากยังคงพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบดังกล่าว

ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของทิศทางการค้าโลก มีแนวโน้มปรับโครงสร้างภาคเกษตรของบราซิลในระยะสั้นถึงระยะกลาง โดยเฉพาะในบริบทของความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่ยังคงดำเนินอยู่

ที่มา *Oryza.com*

